

The Bunge logo, featuring the word "BUNGE" in a bold, sans-serif font. Above the letter "U" is a stylized icon consisting of three horizontal lines of increasing length, resembling a sun or a grain stalk. The logo is positioned on the left side of the page, next to a vertical white line.

BUNGE

Eettinen ohjeisto

Toimitusjohtajan viesti

HYVÄT TYÖTOVERIT

Oman koko potentiaalin saavuttaminen tarkoittaa Bungella sitä, että jokainen kantaa vastuunsa oman toimintansa eettisyydestä ja rehellisyydestä. Meillä on tärkeä tehtävä: Tuomme viljelijät ja kuluttajat yhteen välttämättömien elintarvikkeiden, rehujen ja polttoaineiden toimittamiseksi maailmalle. Luottamus siihen, että toimimme oikein, on avain maineemme ylläpitämiseen asiakkaiden, osakkeenomistajien ja työtovereiden keskuudessa.

Bungen eettinen ohjeisto ("ohjeisto") auttaa sinua ymmärtämään oman velvollisuutesi työntekijänä harjoittaa liiketoimintaa eettisesti ja laillisesti. Ohjeisto ei anna vastausta jokaiseen tilanteeseen, jonka saatat kohdata, mutta se toimii oppaana sinulle. Se selittää ne periaatteet ja vaatimukset, joiden puitteissa meidän odotetaan noudattavan perusarvojamme sekä sovellettavia lakeja, määräyksiä ja käytäntöjä. Lue ohjeisto kokonaan, palaa siihen säännöllisesti ja kysy, jos jokin on epäselvää.

Jokaisen on noudatettava ohjeistoa oikeudenmukaisesti ja johdonmukaisesti riippumatta siitä, mikä asemasi Bungessa on. Huomaat, että ohjeisto korostaa Yksi Bunge -näkökulmaa. Menestyvät tiimit tekevät yhteistyötä edistäen kaikkien osallisuutta, yhteistyötä ja kunnioitusta. Jos huomaat jotain, joka ei vaikuta asianmukaiselta, ota asia esille. Ohjeistossa kerrotaan erilaisista keinoista, joiden avulla tilanteeseen ja huolenaiheisiin voi puuttua. Sitoutumisesi ohjeiston noudattamiseen on edellytys menestyksellemme ja lisäarvolle, jota luomme kaikille sidosryhmillemme dynaamisilla maailmanlaajuisilla markkinoillamme.

Terveisin,

Greg Heckman
Toimitusjohtaja
Bunge Limited

Toimi ohjeiston mukaisesti – joka päivä

Olemme määrätietoisia, rohkeita ja motivoituneita. Yhdessä näytämme tietä, jonka tulokset näkyvät asiakkaillemme, toisillemme ja koko maailmalle. Olemme Bunge.

Arvomme

TOIMIMME YHTENÄ TIIMINÄ

Edistään kaikkien osallisuutta, yhteistyötä ja kunnioitusta

PYRIMME HUIPPUOSAAMISEEN

Olemalla ketteriä, innovatiivisia ja tehokkaita

TOIMIMME OIKEIN

Toimimme aina turvallisesti, eettisesti ja vastuullisesti

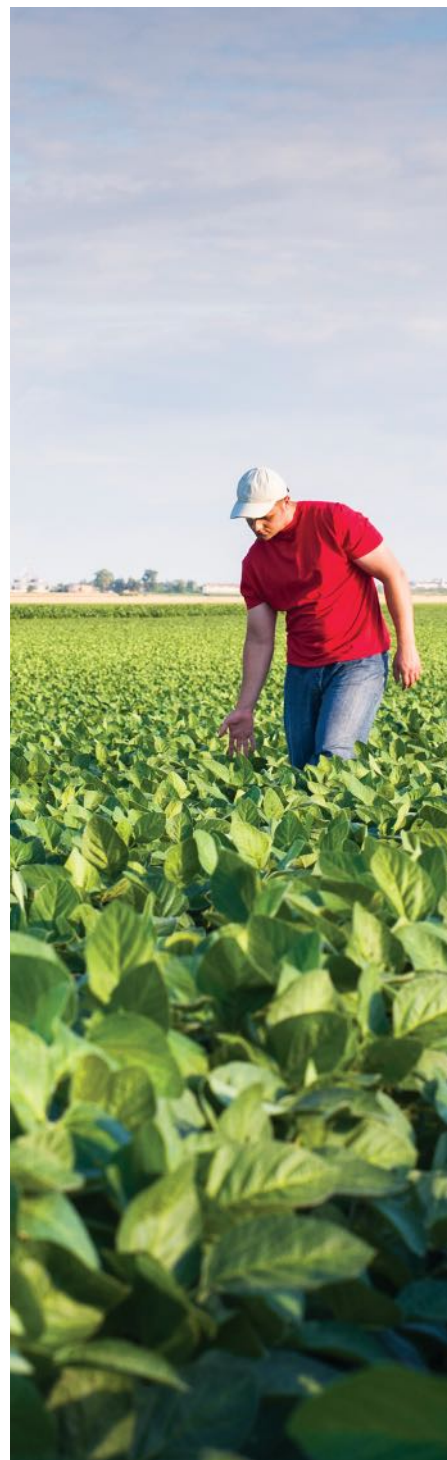
Jokaisella meistä on henkilökohtainen vastuu noudattaa ohjeistoa. On tärkeää varmistaa, että edistämme positiivista kasvua säilyttäen samalla syvään juurtuneet suhteemme toisiimme ja heihin, joita palvelemme.

Arvomme ovat jo pitkään näkyneet työskentelytavoissamme. Ne ovat olennaisia ohjenuoria jokaiselle työntekijälle. Elämme ja teemme liiketoimintaa noudattaen näitä arvoja.

Sisällysluettelo

Siirtyminen napsauttamalla Kotikuvake johtaa takaisin tälle sivulle

TOIMITUSJOHTAJAN VIESTI	2
TOIMI OHJEISTON MUKAISESTI – joka päivä	3
JOHDANTO	5
Eettinen ohjeisto	
Mitä minulta odotetaan?	
Mitä voimme odottaa esihenkilöiltämme?	
Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen	
EETTINEN PÄÄTÖKSENTEKO	11
KESKIÖSSÄ TYÖTOVERIT	13
Kunnioitus työpaikalla	
Työterveys ja -turvallisuus	
Oikeudenmukaiset työkäytännöt	
Tietosuoja	
KESKIÖSSÄ YRITYKSEMME	18
Yrityksen omaisuuden suojaaminen	
Tieto- ja viestintäjärjestelmät	
Luottamukselliset tiedot ja immateriaalioikeudet	
Eturistiriidat	
Lahjat ja edustaminen	
KESKIÖSSÄ LIIKEKUMPPANIMME	26
Turvallisten ja korkealaatuisten tuotteiden ja palvelujen tarjoaminen	
Muiden kohtelemisen oikeudenmukaisesti	
Kilpaileminen reilusti	
Lahjonnasta ja korruptiosta kieltäytyminen	
Liiketoiminnan harjoittaminen kansainvälisesti	
KESKIÖSSÄ OSAKKEENOMISTAJAT	34
Tarkka kirjanpito ja tietojen tallennus	
Sisäpiirikaupat	
KESKIÖSSÄ YHTEISÖMME	38
Ympäristö, yhteiskunta ja hallintotapa	
Poliittinen toiminta	
Ulkoisen viestintä	
Maksut yleishyödyllisiin tarkoituksiin	
TUKEA HERÄÄVIIN KYSYMYKSIIN	43
KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA	44

JOHDANTO

Eettinen ohjeisto

Mitä minulta odotetaan?

Mitä voimme odottaa esihenkilöiltämme?

Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen

Eettinen ohjeisto

Bungelle on tärkeää, että säilytämme työntekijöidemme, asiakkaidemme, osakkeenomistajiemme, tavarantoimittajiemme ja yhteisöjen, joissa toimimme, luottamuksen. Bungen eettinen ohjeisto ("ohjeisto") auttaa meitä täyttämään velvollisuutemme ja toimii viitekehyksenä eettisten päätösten tekemiselle auttamalla meitä:

- Toimimme jatkuvasti arvojemme mukaisesti ja hyödynnämme koko potentiaalimme.
- Osaamme kuvailla, miten toimimme oikein ja sovellettavien lakien mukaisesti.
- Opastamme työntekijöitämme, miten he voivat osallistua eettiseen päätöksentekoon päivittäisessä työssään.

- Kerromme, miten tässä ohjeistossa esitetyt periaatteet ja standardit tukevat sidosryhmiämme, työntekijöitämme, osakkeenomistajiamme, asiakkaitamme, tavarantoimittajiamme ja yhteisöjä, joissa toimimme.

Ohjeistomme koskee kaikkia Bungen yhteisön jäseniä, mukaan lukien kokopäiväiset / osa-aikaiset / tilapäiset työntekijät, toimihenkilöt, yhtiön hallitus ja kolmannet osapuolet, mukaan lukien muun muassa urakoitsijat, edustajat ja konsultit.

Ohjeistomme ei voi kattaa jokaista tilannetta tai antaa yksityiskohtaista tietoa kaikista olosuhteista, joita saatamme kohdata työssämme Bungella. Ohjeistossa ei siis ole yksityiskohtaisia tietoja jokaisesta Bungen yrityskäytännöstä tai paikallisesta käytännöstä tai

menettelytavasta. Sen sijaan ohjeisto kuvaa niitä yleisiä periaatteita, jotka ohjaavat liiketoimintaamme ja auttavat meitä käsittelemään mahdollisesti esiin nousevia tilanteita. Meidän odotetaan noudattavan ohjeiston henkeä sen varsinaisen tekstin lisäksi.

Kun olet epävarma, kysy.

Tutustu tukea tarjoaviin tahoihin, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaikheiden esiintuominen.](#)

*Termit "Bunge" tai "Yritys" viittaavat Bunge Limitediin ja kaikkiin sen kokonaan omistamiin tai sen enemmistöomistuksessa oleviin tytäryhtiöihin, osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin, jotka ovat Bungen määräysvallassa. Termit "työntekijä" tai "sinä" ja "työntekijät", "tiimikaverit" tai "me" viittaavat Bungen johtajiin, toimihenkilöihin ja työntekijöihin, ellei toisin mainita.

Mitä minulta odotetaan?

Bungella kaikki ovat vastuussa teoistaan. Rehellisyyden maineemme riippuu siitä kaikkialla – joka ikinen päivä. Olemme vastuussa ohjeiston, Yrityksen käytäntöjen ja menettelyjen sekä sovellettavien lakien lukemisesta ja noudattamisesta.

Noudata esimerkiksi seuraavia ohjeita:

- **Älä** pidä salassa, jos joku laiminlyö ohjeiston, Yrityksen käytäntöjen tai menettelyjen tai lain noudattamisen. Ilmoita havaitsemistasi laiminlyönneistä heti.
- **Älä** pyydä kolmatta osapuolta toimimaan Bungen puolesta millään tavalla, joka rikkoisi ohjeistoa, Yrityksen käytäntöjä tai menettelyjä tai lakia, tai salli tällaista toimintaa.
- **Lue** ohjeisto ja palaa siihen usein.
- **Ota** asia esille välittömästi, jos sinulla on huolenaiheita tai kysymyksiä.
- **Tutustu** tukea tarjoaviin tahoihin, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Mitä voimme odottaa esihenkilöiltämme?

Esihenkilöiden odotetaan johtavan esimerkillään ja luovan osallistavan, rehellisen, avoimen ja asiantuntevan työympäristön, koska he vaikuttavat organisaatioon ja määrittävät sen ilmapiirin. Esihenkilöiden odotetaan edistävän avointa toimintakulttuuriamme. Käänny heidän puoleensa seuraavissa asioissa:

- kun tarvitset apua ohjeiston, Yrityksen käytäntöjen ja menettelyjen sekä sovellettavien lakien ymmärtämisessä
- kun tarvitset ohjeita ja vastauksia kysymyksiisi ja huolenaiheisiisi
- kun tarvitset tukea vastatoimien kieltämistä koskevan politiikkamme suhteen.

Huomaa: Esihenkilöt eivät saa koskaan ryhtyä mihinkään kosto- tai vastatoimiin työntekijää vastaan tai sallia tällaista toimintaa työntekijän tehtyä vilpittömässä mielessä ilmoituksen epäilyistä väärinkäytöksestä tai osallistunut tutkintaan.

Jos olet esihenkilö etkä ole varma vastauksesta työntekijän kysymykseen tai siitä, miten työntekijän huolenaiheeseen tulisi vastata, ota yhteyttä kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen

Miten saan vastauksia kysymyksiini, joita ei käsitellä ohjeistossa?

Jos on pienintäkään epäilystä siitä, mikä on paras toimintatapa, älä epäröi hakea ohjeita jostakin tässä luetelluista resursseista.

Miksi on tärkeää ilmoittaa huolenaiheista?

Bunge pyrkii luomaan avoimien toimintakulttuurin. Nopea toimintasi kaikkien epäilyjen väärinkäytösten ilmoittamisessa tukee toimintakulttuuriamme ja voi auttaa ehkäisemään tai rajoittamaan Bungelle ja sen maineelle aiheutuvia vahinkoja. Jos olet huolissasi epäeettisestä käytöksestä tai epäilet, että olet mahdollisesti rikkonut ohjeistoa, Yrityksen käytäntöjä tai menettelyjä tai lakia, ilmoita siitä välittömästi.

Keneen minun tulee ottaa yhteyttä saadakseni ohjeita tai ilmoittaakseni väärinkäytöksistä?

Voit ottaa yhteyttä mihin tahansa seuraavista resursseista milloin tahansa:

- Oma esihenkilösi tai muu johtaja, johon luotat
- Henkilöstöhallinto
- Lakiosasto
- Global Ethics and Compliance -osasto (GEC), sähköposti: BGE.Bunge.Ethics.Compliance@bunge.com
- Bungen tukipalvelu

Riippumaton kolmannen osapuolen palveluntarjoaja hallinnoi tukipalvelua. Se on monikielinen ja käytettävissä **24 tuntia vuorokaudessa, 365 päivää vuodessa**. Vaikka ihmisiä kannustetaan tunnistautumaan palvelussa, nimettömät ilmoitukset hyväksytään, jos paikallinen laki sen sallii.

Ota yhteyttä tukipalveluun milloin tahansa keskustellaksesi seuraavista ongelmista tai ilmoittaaksesi niistä:

- Varkaudet, petokset tai kaikenlainen muu epärehellinen toiminta
- Lahjonta tai korruptio
- Eturistiriidat
- Häirintä, syrjintä tai kiusaaminen
- Kirjanpidolliset tai taloudelliset sääntöjenvastaisuudet
- Työterveys ja -turvallisuus
- Huumeiden tai alkoholin väärinkäyttö työpaikalla
- Väkivalta tai uhkaava käytös
- Ihmisoikeusloukkaukset tai hyväksikäyttö
- Ympäristöön liittyvät huolenaiheet tai -rikkomukset
- Tämän ohjeiston, Yrityksen käytäntöjen tai menettelyjen tai lain todelliset tai epäillyt rikkomukset

Tukipalvelu on monikielinen ja saatavilla osoitteessa

<https://bunge.gan-compliance.com/caseReport>

ja soittamalla numeroon **1 888 691 0773** tai **1 866 921 6714** (maksuton Yhdysvalloissa ja Kanadassa).

Luettelo maksuttomista maakohtaisista puhelinnumeroista on saatavilla osoitteessa

<https://bunge.gan-compliance.com/caseReport>.

Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen

Mitä tapahtuu, kun ilmoitan huolenaiheesta?

Kun otat suoraan yhteyttä GEC-osastoon tai soitat tukipalveluun, voit odottaa seuraavaa:

- Huolesi otetaan vakavasti ja arvioidaan nopeasti, luottamuksellisesti ja ammattimaisesti.
- Jaetut tiedot toimitetaan luottamuksellisesti tietyille GEC-tiimin jäsenille, joiden vastuulla tutkimat ovat.
- Pyrimme aina suojelemaan epäilystä väärinkäytöksestä ilmoittavien henkilöiden anonymiteettiä.
- Määrittelemme arvioinnin perusteella parhaan toimintatavan.
- Sinuun otetaan yhteyttä mahdollisimman pian (jos ilmoitusta ei ole tehty nimettömästi).
- GEC voi olla sinuun yhteydessä luottamuksellisesti tukipalvelun kautta, jos tarvitaan lisätietoja huolenaiheesi perusteelliseen tutkintaan.
- Sinulle tiedotetaan asianmukaisesti tutkimuksen aikana ja ilmoitetaan tuloksesta, kun tutkinta on saatu päätökseen (vaikka ilmoittaisit nimettömästi).

Tutkinta ja kurinpito

Bunge reagoi nopeasti kaikkiin ilmoituksiin väärinkäytöksistä. Työntekijöitä voidaan pyytää auttamaan väitettyjä väärinkäytöksiä koskeissa sisäisissä ja ulkoisissa tutkimuksissa sekä tekemään yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten tarkastajien kanssa. Meidän on aina tehtävä yhteistyötä ja annettava täydellisiä ja tarkkoja tietoja tutkintaan liittyen.

Jokainen, joka rikkoo ohjeistoa tai kosta toiselle henkilölle tämän ohjeiston tai siihen liittyvien käytäntöjen vastaisesti, saatetaan vastuuseen ja joutuu asianmukaisten kurinpitotoimien piiriin jopa työsuhteen päättämiseen saakka paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Pahantahtoisen tai tahallisesti väärän ilmoituksen tai syytöksen tekemistä pidetään ohjeistossa väärinkäytöksenä.

Bungella on nollatoleranssi kosto- tai vastatoimille niitä vastaan, jotka ilmoittavat huolestaan vilpittömässä mielessä tai osallistuvat tutkintaan. Tässä yhteydessä "vilpittömässä mielessä" tarkoittaa, että uskot perustellusti, että antamasi tiedot ovat totta ja että annat kaikki tiedot, jotka sinulla on, **vaikka ilmoituksesi osoittautuisi perusteettomaksi.**

Eettinen päätöksenteko

Hyvä etiikka = Hyvä liiketoiminta

Olemme vastuussa eettisten kysymysten tunnistamisesta ja oikein toimimisen varmistamisesta kaikessa Bungen liiketoiminnassa. On tärkeää, että ymmärrämme ohjeiston ja miten sitä voidaan käytännössä soveltaa työssämme kohtaamissamme tilanteissa. Usein on helppo määrittää, miten ohjeistoa sovelletaan, mutta jotkin tilanteet voivat olla monimutkaisempia. Jos kohtaat tilanteen, jossa et ole varma oikeasta toimintatavasta, käytä seuraavia kysymyksiä oikean toimintatavan tunnistamiseen.

- Onko se laillista?
- Onko se ohjeiston mukaista?
- Onko se Bungen käytäntöjen ja menettelyjen mukaista?
- Heijastaako se Bungen toimintakulttuuria ja arvoja?
- Hyödyttääkö se Bungen sidosryhmiä eikä vaikuta niihin haitallisesti?
- Tuntisitko olosi mukavaksi, jos työtoverisi olisivat tietoisia tilanteesta tai siitä kerrottaisiin uutisissa?

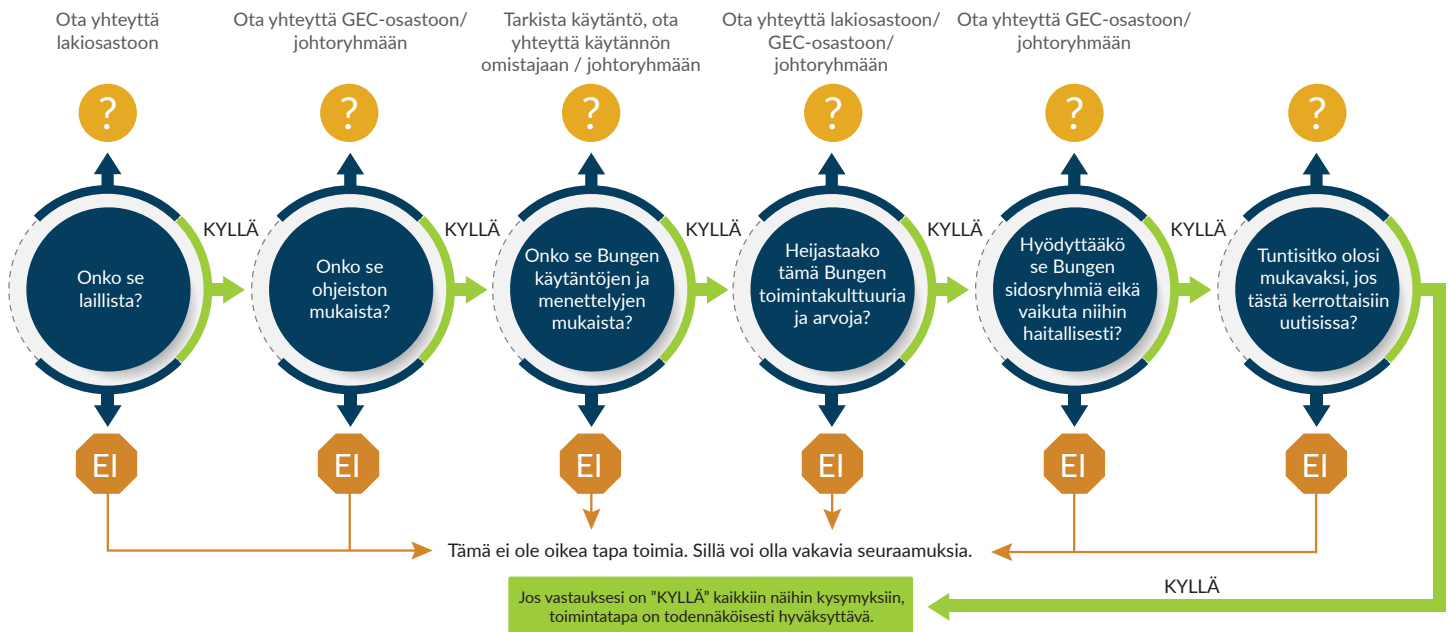
Jos vastasit "ei" tai "ehkä" johonkin näistä kysymyksistä, kysy lisäneuvoa.

Kun olet epävarma, kysy.

Eettinen päätöksenteko

KESKIÖSSÄ TYÖTOVERIT

Kunnioitus työpaikalla

Työterveys ja -turvallisuus

Oikeudenmukaiset työkäytännöt

Tietosuoja

Kunnioitus työpaikalla

Moninaisuus

Eroavaisuutemme ja monimuotoisuutemme ovat vahvuuksiamme. Bunge edistää avoimuuden, luottamuksen ja osallistavuuden ilmapiiriä. Kunnioitamme toistemme osaamisen, kykyjen, taustojen, ideoiden ja kokemusten ainutlaatuisia panosta yhteisöömme.

Syrjintä

Bunge on sitoutunut ylläpitämään työympäristöä, joka on kunnioittava, ammattimainen ja syrjimätön ja jossa ei esiinny häirintää, kiusaamista tai pelottelua. Bunge kieltää kaikenlaisen työntekijän tai työnhakijan lainvastaisen syrjinnän. Työsuhteisiin liittyvät päätökset, kuten palkkaaminen, ylennykset ja palkitsemiset, tehdään huomioimatta lailla suojattuja ominaisuuksia, kuten:

- etnisyys, kansallinen alkuperä, ihonväri
- uskonto
- sukupuoli tai seksuaalinen suuntautuminen
- sukupuoli-identiteetti, sukupuolen ilmaisutapa
- kansalaisuus
- ikä
- vammaisuus
- asepalveluksen suorittaminen tai sotaveteraanius
- siviilisääty.

Lainkäyttöalueilla, joilla harjoitamme liiketoimintaa, voi olla muitakin suojattuja ominaisuuksia, joita ei ole mainittu edellä. Käytäntömme on

noudattaa kaikkia sovellettavia työ- ja ihmisoikeuslakeja liiketoimintamme harjoittamisen yhteydessä.

Häirintä ja kiusaaminen

Me kaikki ansaitsemme työympäristön, jossa meitä kohdellaan arvokkaasti ja kunnioittavasti. Bunge ei suvaitse minkäänlaista häirintää tai kiusaamista.

Vaikka oikeudelliset määritelmät voivatkin vaihdella lainkäyttöalueittain,

häirinnällä tarkoitetaan yleensä ei-toivottua käyttäytymistä, joka vaikuttaa haitallisesti yksilön psykologiseen tai fyysiseen hyvinvointiin, saa henkilön tuntemaan itsensä nöyryytetyksi, pelokkaaksi tai loukatuksi tai luo vihamielisen työympäristön. Häirintä voi olla peräisin monista eri lähteistä, mukaan lukien työtoverit, esihenkilöt, asiakkaat tai tavarantoimittajat. Häirintä tai syrjintä voi perustua oikeudellisesti suojattuihin ominaisuuksiin.

Häirintää voi olla:

- käyttäytyminen, joka on luonteeltaan seksuaalista tai ei-seksuaalista
- loukkaavat tai halventavat kommentit, lausunnot, solvaukset tai vitsit
- ei-toivottu koskettaminen tai sopimattomat eleet tai ilmeet.

Kiusaaminen puolestaan on toistuvaa suoraa tai epäsuoraa epäasiallista käyttäytymistä, joko sanallista, fyysistä tai muuta toimintaa, jota yksi tai useampi henkilö harjoittaa toista kohtaan työpaikalla tai työsuhteen aikana ja jonka voidaan kohtuudella katsoa loukkaavan yksilön ihmisarvoa.

Kiusaamista ovat:

- loukkaavat tai nöyryyttävät huomautukset
- sanattomat eleet, jotka voivat välittää uhkaavia viestejä.

Jos sinuun kohdistuu tai havaitset syrjivää tai, häiritsevää käyttäytymistä tai kiusaamista, ilmoita tilanteesta välittömästi jollekin taholle, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Lisätietoja on [Häirinnän ja syrjinnän vastaisessa käytännössä](#).

Ennen kuin toimit tai sanot asioita, kysy itseltäsi seuraavat asiat:

Välittävätkö sanani ja tekoni kunnioitusta?

Vaikuttavatko sanani ja tekoni millään tavalla uhkaavilta tai loukkaavilta?

Työterveys ja -turvallisuus

Turvalliset työolot

Meillä kaikilla on Bungea yhtiönä ja toisiamme kohtaan vastuu edistää kaikille työntekijöille turvallista työpaikkaa. Bunge ei koskaan aseta tuotannon tehokkuutta tai taloudellista voittoa turvallisuuden edelle, ja olemme omistautuneet toimintakulttuuriin, jossa pyritään siihen, ettei tapaturmia satu lainkaan. Kaikkien odotetaan noudattavan Bungen turvallisuuskäytäntöjä ja sovellettavia lakeja ja määräyksiä, joiden tarkoituksena on ehkäistä työpaikan vaaroja terveellisen työympäristön edistämiseksi.

Väkivalta työpaikalla

Meillä on nollatoleranssi työpaikkaväkivallan suhteen, mukaan lukien uhkailu ja pelottelu. Bunge kieltää kaikenlaisen aseiden hallussapidon tai tuomisen Bungen toimipisteisiin.

Päihteiden väärinkäyttö

Jos tulet työpaikalle huumeiden tai alkoholin vaikutuksen alaisena, olet uhkana itsesi ja muiden turvallisuudelle ja terveydelle. Alkoholin, laittomien huumausaineiden, valvottujen aineiden hallussapito, käyttö tai niiden vaikutuksen alaisena työskentely työpaikalla on kielletty. Myös resepti- tai käsikauppalääkkeiden, väärinkäyttö työpaikalla on kielletty.

Ilmoita välittömästi kaikista turvallisuuteen tai väkivaltaan liittyvistä ongelmista esihenkilöllesi tai muille tahoille, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Lisätietoja on [maailmanlaajuisessa turvallisuus- ja terveyskäytännössä](#) ja [työpaikkaväkivaltaan liittyvässä käytännössä](#).

Oikeudenmukaiset työkäytännöt

Bunge kunnioittaa kaikkien työntekijöiden oikeuksia noudattamalla kaikkea sovellettavaa työsuhdelainsäädäntöä kaikilla toiminta-alueillaan. Yritys tunnistaa myös työntekijöiden oikeuden yhdistymisvapauteen. Bunge odottaa liikekumppaniensa ja tavarantoimittajiensa noudattavan tämän ohjeiston periaatteita, mukaan lukien:

- sitoutuminen kansainvälisesti sovittujen ihmisoikeusnormien noudattamiseen
- työntekijöiden kohtelu arvokkaasti ja kunnioittavasti
- kaikkien sovellettavien työlakien noudattaminen.

Emme hyväksy tavarantoimittajaa, joka tietoisesti työllistää tai hyväksikäyttää lapsia tai käyttää pakkotyötä.

Bunge tarkistaa asianmukaisella huolellisuudella tavarantoimittajiensa toimintatavat ja on säännöllisesti yhteydessä sidosryhmiin varmistaakseen käytäntöjemme noudattamisen. Käytössämme on myös julkinen valitusjärjestelmä, jolla ilmoitetaan väärinkäytöksistä.

Lisätietoja ja ohjeita on [maailmanlaajuisessa työvoimakäytännössä](#).

Tietosuoja

Bungen työntekijöiden, liikeyhteisöjen ja tuotteitamme hankkivien kuluttajien henkilötietoja käsitellään kaikkien sovellettavien tietosuojalakien ja Yrityksen käytäntöjen mukaisesti. Henkilökohtaisilla tiedoilla tarkoitetaan mitä tahansa tietoja, joista voi suoraan tai epäsuorasti tunnistaa henkilön, esimerkiksi nimi ja yhteystiedot sekä arkaluonteiset tiedot, kuten terveydentilaan liittyvät tiedot. Henkilökohtaiset tiedot eivät sisällä nimettömiä tai ei-henkilökohtaisia tietoja (eli tietoja, joita ei voida yhdistää tiettyyn henkilöön tai jäljittää häneen).

Me Bungella:

- toimimme sovellettavien lakien ja sopimusvelvoitteiden mukaisesti
- toimimme tietojen säilyttämistä ja arkistointia koskevien vaatimuksien ja käytäntöjen sekä valtioiden rajat ylittäviin tietojen siirtoihin sovellettavien lakien mukaisesti
- keräämme, käytämme ja käsittelemme asianmukaisia ja asiaankuuluvia henkilötietoja lainmukaisella, oikeudenmukaisella ja avoimella tavalla **vain** määriteltuihin ja laillisiin käyttötarkoituksiin
- annamme tarvittaessa selkeät ja tarkat tietosuojailmoitukset

- rajoitamme pääsyä henkilökohtaisiin tietoihin tiedonsaantitarpeen perusteella
- säilytämme, suojaamme, siirrämme ja tuhoamme henkilökohtaisia tietoja turvallisella tavalla sovellettavien käytäntöjen ja lakien mukaisesti
- varmistamme, että henkilökohtaisia tietoa ei luovuteta ja luvaton pääsy niihin estetään.

Emme odota henkilökohtaisten tietojen yksityisyyttä Bungen tilojen ja omaisuuden käytön yhteydessä, ellei paikallinen laki toisin edellytä. Bunge pidättää oikeuden valvoa Bungen omaisuuden käyttöä sovellettavien lakien mukaisesti ja tarpeen mukaan Bungen intressien suojaamiseksi. Valvomme toimipisteitä ja laitteistoja

turvallisuuden edistämiseksi, laittoman toiminnan estämiseksi ja lakisääteisten vaatimusten täyttämiseksi.

Bunge pidättää oikeuden tarkastaa Yrityksen toimitilat ja omaisuuden, kuten tietokoneet, puhelutiedot, pukukaapit, sähköpostit, tiedostot, yritysasiakirjat ja työpisteet, sovellettavien lakien mukaisesti.

Jos haluat lisätietoja Bungen sitoutumisesta tietosuojaan ja haluat tietää, minkä tyyppisiä tietoja pidetään henkilökohtaisina tai arkaluonteisina tietoina sovellettavien paikallisten lakien mukaisesti, ota yhteyttä **lakiosastoon** tai **GEC-osastoon**.

KESKIÖSSÄ YRITYKSEMME

Yrityksen omaisuuden suojaaminen

Tieto- ja viestintäjärjestelmät

Luottamukselliset tiedot ja immateriaalioikeudet

Eturistiriidat

Lahjat ja edustaminen

Yrityksen omaisuuden suojaaminen

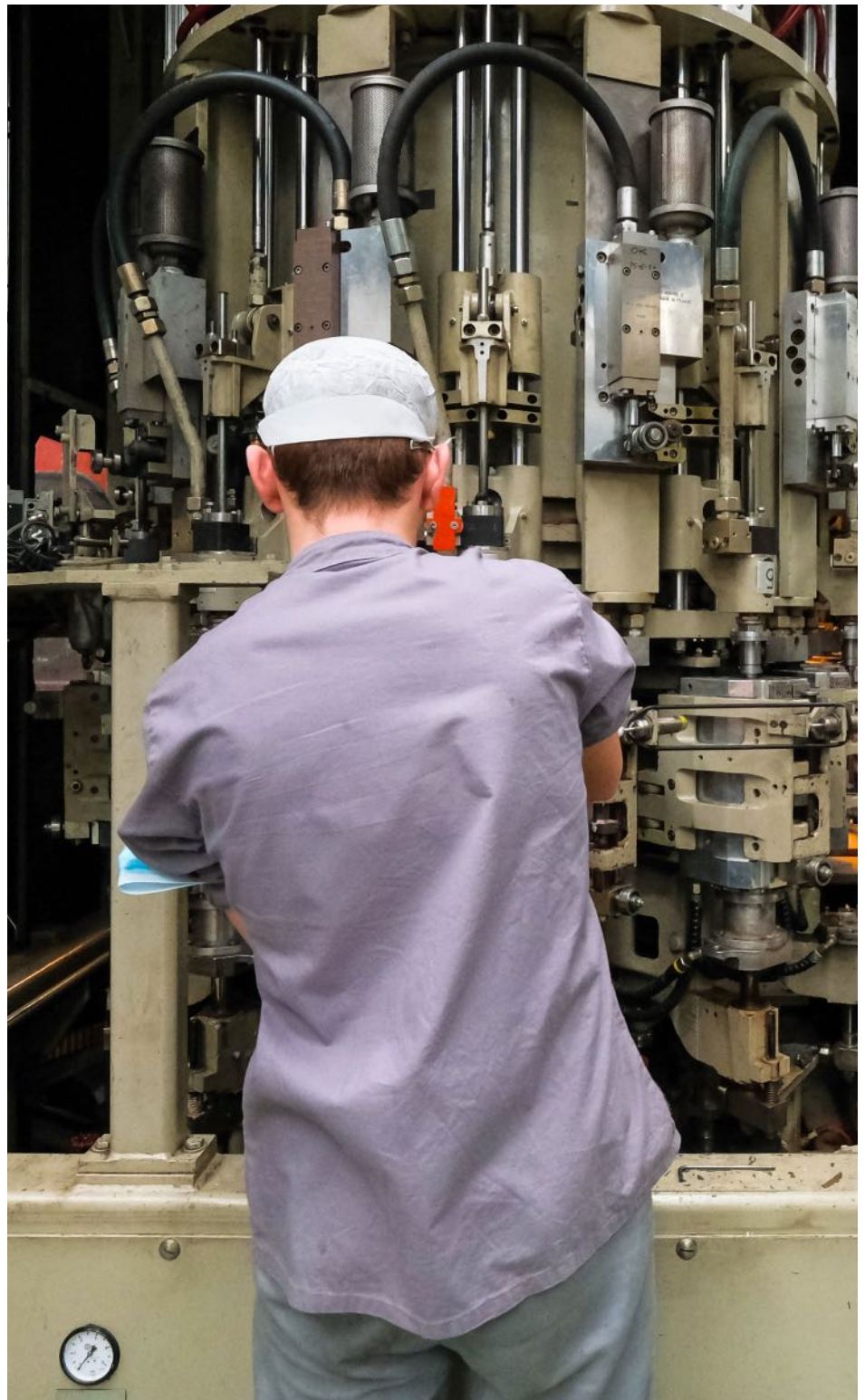
Kukin meistä on vastuussa Yrityksen omaisuuden suojaamisesta ja asianmukaisesta käsittelystä. Suojaa kaikki Bungen sinulle uskottu omaisuus, käytä sitä tehokkaasti ja suojaa sitä luvattomalta käytöltä hukkaamisen, vaurioiden, varkauksien ja hävikin välttämiseksi.

Yrityksen omaisuutta ovat muun muassa seuraavat, näihin kuitenkin rajoittumatta:

Fyysinen omaisuus – kuten toimitilat, tarvikkeet, laitteet, varastot, ajoneuvot, tietokoneet, puhelimet ja Yrityksen rahavarat

Aineeton omaisuus – kuten luottamukselliset ja omistusoikeudelliset tiedot, immateriaalioikeudet ja tietojärjestelmät.

Esimerkkejä Yrityksen resurssien väärinkäytöstä ovat tuotteiden tai tarvikkeiden ottaminen henkilökohtaiseen käyttöön, henkilökohtaisten kulujen maksaminen Yrityksen luottokorteilla ja varojen ohjaaminen edelleen petoksen tai kavalluksen kautta.

Tieto- ja viestintäjärjestelmät

Yrityksen tekniikan asianmukainen käyttö

Bunge tarjoaa meille laajan valikoiman teknologisia laitteita, joita käytetään yrityksen liiketoiminnan edistämiseen. Olemme vastuussa seuraavista seikoista:

- Suojaamme näitä laitteita, kuten kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia, älypuhelimia, tabletteja ja ohjelmistoja.
- Estetämme näiden laitteiden vahingoittumisen, vaurioitumisen, katoamisen tai luvattoman käytön.
- Käytämme monimutkaisia salasanoja, joita ei voi arvata helposti emmekä koskaan jaa salasanoja.
- Rajoitamme henkilökohtaista käyttöä ja varmistamme, että se on asianmukaista.
- Emme anna teknologian häiritä työhön liittyviä velvoitteita tai rikkoa yrityksen käytäntöjä.
- Kiellämme yrityksen järjestelmien (mukaan lukien sähköposti, pikaviestipalvelut, Internet tai BungeConnect) käytön sellaisiin toimiin, jotka ovat laittomia, epäeettisiä tai muuten ohjeistomme tai yrityskäytäntöjemme ja -menettelytapojemme vastaisia.

Lisätietoja yhtiön teknologisten laitteiden käytöstä on [teknologisten laitteiden hyväksyttävää käyttöä koskevassa käytännössä](#).

Sosiaalinen media

Sosiaalinen media on vaikuttanut merkittävästi tapaamme jakaa tietoa. Se tarjoaa uusia viestinnän ja yhteistyön mahdollisuuksia, mutta aiheuttaa myös huolta. Eri puolilla maailmaa on voimassa erilaisia lakeja, jotka säätelevät sitä, mitä Yrityksemme voi ja ei voi kertoa itsestään ja tuotteistaan.

Jos asemasi Yrityksessä edellyttää sosiaalisen median sivustoilla julkaisemista, sinun on noudatettava lakiosaston ja/tai viestintäosaston antamia käytäntöjä ja ohjeita. Liiketoiminnallisten

Sähköinen viestintä koostuu pysyvistä, siirrettävistä tallenteista, ja se voi vaikuttaa Yrityksemme maineeseen.

Jos sinulla on kysyttävää siitä, kuka saa viestiä tietystä asiasta tai onko viestintä tarkoituksenmukaista, ota yhteyttä viestintäosastoon tai johonkin resursseista, jotka on lueteltu kohdassa

[Kysymysten ja huolenaikheiden esiintuominen](#).

tietojen tai prospektien eli liiketoimintamahdollisuuksien luvaton julkaiseminen tai niistä keskusteleminen internetissä on ehdottomasti kiellettyä. Lisätietoja on [maailmanlaajuisessa viestintäkäytännössä](#).

Luottamukselliset tiedot ja immateriaalioikeudet

Bungen luottamukselliset tiedot ja immateriaalioikeudet ovat korvaamattoman arvokasta omaisuutta. Meidän on turvattava ja suojeltava tämän arvokkaan omaisuuden käyttöä.

Luottamuksellisten tietojen suojaaminen

Luottamuksellisiin tietoihin kuuluu ei-julkisia tietoja Yrityksestä ja erityisiä tietoja asiakkaistamme, tavarantoimittajistamme, muista liikekumppaneistamme, kuluttajista tai työntekijöistämme, joiden kanssa olet tekemisissä työn puitteissa.

Kaikkia Yrityksen sähköposteja, vastaajaviestejä ja muuta viestintää pidetään luottamuksellisina, eikä niitä saa välittää tai muulla tavoin siirtää Bungen ulkopuolelle, paitsi jos se on tarpeen laillisissa liiketoimintatarkoituksissa.

Ei-julkiset tiedot, joista voi olla hyötyä kilpailijoille tai jotka voivat luovutettuina olla haitallisia Bungelle tai sen liikekumppaneille ja asiakkaille ovat luottamuksellisia tietoja. Tämä luokitus kattaa liiketoiminta-, markkinointi- ja palvelusuunnitelmat; taloudelliset tiedot; tuotearkkitehtuurin; lähdekoodit; suunnitteluun ja valmistukseen liittyvät ideat; mallit; tietokannat; asiakasluettelot; hinnoittelustrategiat; henkilöstötiedot; henkilökohtaisen tunnistamisen mahdollistavat tiedot työntekijöistämme, asiakkaistamme tai muista yksityishenkilöistä (mukaan lukien

nimet, osoitteet, puhelinnumerot ja henkilötunnukset); sekä muut samantyyppiset tiedot, joita asiakkaamme, tavarantoimittajamme ja kumppanimme meille toimittavat.

Työntekijöillä on velvollisuus turvata Bungen luottamukselliset ja omistusoikeudelliset tiedot. Tämä velvollisuus jatkuu myös sen jälkeen kun työsuhteesi Bungella päättyy. Sama ohjeistus pätee, kun puhumme muille tahoille sekä organisaatiomme sisällä että sen ulkopuolella, kun sivullinen voi kuulla meidät. Kiinnitä erityistä huomiota toimitilojemme, tietokoneidemme, asiakirjojemme tai muun arkaluonteisen materiaaliimme suojaamiseen paljastumiselta.

Jos jokin laki tai viranomaissääntö edellyttää luottamuksellisten tietojen paljastamista, pyydä lisäohjeita ottamalla yhteyttä lakiosastoon. Katso lisätietoja [tietojen luokittelua](#) ja [tietojen luottamuksellisuutta sekä yhtiön tietojen luovuttamista](#) koskevista käytännöistä.

Luottamukselliset tiedot ja immateriaalioikeudet

Immateriaalioikeuksien suojaaminen

Laki suojaa immateriaalioikeuksiamme samalla tavalla kuin fyysisen omaisuuden muotoja. Lain sallimissa rajoissa oikeudet kaikkeen aineettomaan omaisuuteen, joka on luotu Yrityksen aineistoilla, Yrityksen ajalla, Yrityksen kustannuksella tai velvollisuuksiemme puitteissa, kuuluvat Bungelle.

Immateriaalioikeuksiin kuuluvat:

Kaikki henkisen työn tuotokset, kuten patentit, tavaramerkit, liikesalaisuudet, keksinnöt tai prosessit.

Samaan tapaan kuin odotamme muiden kunnioittavan teollis- ja tekijänoikeuksiamme, meidän on kunnioitettava muiden oikeuksia, mukaan lukien lisenssien ja muiden vastaavien sopimusten noudattaminen.

Jotta voimme varmistaa, että Yrityksemme hyötyy ulkopuolisten konsulttien tekemästä työstä, on tärkeää, että asianmukainen sopimus tai vastuuvapautus on laadittu ennen työn aloittamista.

Kaikki tiedostot, asiakirjat, immateriaalioikeudet ja raportit, jotka luomme tai hankimme Bunge-työsuhteen aikana, ovat Bungen omaisuutta.

Eturistiriidat

Kun harjoitat liiketoimintaa Bungen puolesta, vältä eturistiriitoja.

Eturistiriita syntyy, kun henkilökohtaiset tai perheenjäsenen, ystävien ja sukulaisten edut heikentävät tai vaikuttavat heikentävän kykyämme tehdä järkeviä, puolueettomia päätöksiä Bungen puolesta yhtiön parhaan edun mukaisesti.

On vaikea määritellä kaikkia toimia, joihin liittyy eturistiriita, mutta seuraavissa osioissa korostetaan joitakin yleisiä tilanteita, joissa voi syntyä eturistiriita.

Ulkopuolinen työsuhde tai liiketoimintakytkökset

Jokainen Bungen työntekijä on vastuussa siitä, että työskentely Bungen organisaation ulkopuolella ei vaikuta kielteisesti työsuoritukseen tai aiheuta eturistiriitoja. Sinun on ilmoitettava esihenkilöllesi kaikista sivutöistä. Et saa ilman esihenkilösi, lakiosaston tai GEC-osaston etukäteen antamaa kirjallista hyväksyntää toimia johtajana, toimihenkilönä, konsulttina, työntekijänä tai muussa tehtävässä yrityksessä, joka on Bungen kilpailija tai joka harjoittaa tai pyrkii harjoittamaan liiketoimintaa Bungen kanssa.

Taloudelliset intressit

Sinä ja perheenjäsenesi ette saa omistaa taloudellista tai muuta hyötyintressiä missään yrityksessä, joka harjoittaa liiketoimintaa Bungen kanssa tai on Bungen kilpailija, ellet saa tähän kirjallista hyväksyntää esihenkilöltäsi, lakiosastolta tai GEC-osastolta. Alle 1 %:n omistusosuus julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yrityksen oman pääoman ehtoista arvopapereista (tai yli 1 %:n osuus sijoitusrahastojen tai vastaavien ei-harkinnanvaraisten järjestelyjen kautta) on kuitenkin sallittua.

Eturistiriidat

Työskentely perheenjäsenen tai läheisten henkilöiden kanssa

Suhteet perheenjäseniin ja läheisiin henkilökohtaisiin ystäviin voivat vaikuttaa tekemiimme päätöksiin. Meidän on vältettävä eturistiriidat henkilökohtaisten ja ammatillisten suhteidemme välillä.

Eturistiriitojen estäminen:

- Esihenkilön alaisena ei saa olla hänen lähisukulaisensa (puoliso, lapsi, vanhempi, sisarus, isovanhempi, lapsenlapsi, täti, setä, serkku, partneri, rekisteröidyn parisuhteen kumppani tai vastaava avioliiton kautta syntyneessä suhteessa oleva henkilö) tai hänen taloutensa jäsen.
- Esihenkilön alaisena ei myöskään saa olla kukaan, jonka kanssa hänellä on romanttinen suhde tai läheinen henkilökohtainen ystävyyssuhde.
- Bungen työntekijät, joilla on sukulaisuussuhde, eivät saa jakaa vastuuta merkittävien Bungen omaisuuserien valvonnasta tai tilintarkastamisesta.
- Yritys ei palkkaa johtajan tai ylimmässä johdossa toimivan johtajan välittömiä perheenjäseniä ilman lakiasiaintohtajan asianmukaista hyväksyntää.

Liiketoimintamahdollisuudet

Emme saa koskaan kilpailla Bungen kanssa tai käyttää Yrityksen omaisuutta, tietoja tai asemaamme Yrityksessä henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi. Meidän (tai lähiomaisemme) ei tule koskaan henkilökohtaisesti hyväksyä mitään työsuhteemme aikana tarjottuja liiketoiminta- tai investointimahdollisuuksia esittelemättä niitä ensin Bungelle. Emme myöskään saa koskaan auttaa ketään muuta, mukaan lukien perheenjäsenet ja ystävät, hyödyntämään tällaista liiketoiminta- tai sijoitusmahdollisuutta henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi.

Eturistiriitojen ilmoittaminen

Jos olet osallisena eturistiriitatilanteessa tai epäilet, että saatat olla, sinun on välittömästi ilmoitettava siitä esihenkilöllesi, lakiosastolle tai GEC-osastolle ja [eturistiriitojen ilmoittamistyökalun kautta](#). Muista, että mahdollinen eturistiriitatilanne ei välttämättä ole ohjeistomme vastaista, mutta sellaisen ilmoittamatta jättäminen on. Sinua voidaan myös pyytää ilmoittamaan mahdollisista eturistiriidoista vuosittain.

Lisätietoja eturistiriitojen tunnistamisesta ja ratkaisemisesta on Bungen [eturistiriitoja koskevassa käytännössä](#).

Lahjat ja edustaminen

Kohteliaisuuksien, kuten lahjojen tai viihdyttämisen, vastavuoroinen tarjoaminen voi edistää hyvää tahtoa ja vahvistaa suhteita asiakkaisiimme ja liikekumppaneihimme. Ne voivat kuitenkin helposti luoda todellisen tai tulkitun eturistiriidan, ja jotkin niistä saattavat jopa olla laittomia.

Varmista aina, että kaikki antamasi tai vastaanottamasi lahjat ovat sallittuja ohjeistomme ja **lahja- ja edustamiskäytäntömme** mukaisesti ja että ne ovat sovellettavien lakien mukaisia.

Emme saa – joko suoraan tai epäsuorasti – antaa, tarjota tai vastaanottaa mitään lahjaa tai viihdyttämispalvelua, joka saattaa vaikuttaa liiketoimintapäätökseen tai vaarantaa riippumattoman harkinnan.

Kaikista lahjatarjouksista tai muista liike-elämän kohteliaisuudenosoituksista kuin vaatimattomista mainostuotteista tulee ilmoittaa ja esihenkilösi tulee hyväksyä ne.

Sinun on välittömästi ilmoitettava kaikista raha-, maksu- tai maksupalautustarjouksista lakiosastolle tai GEC-osastolle.

Mitään toimintaa, jota voidaan pitää ylenpalttisena tai säännöllisesti toistuvana tai joka voisi saattaa Bungen kiusalliseen asemaan, ei välttämättä sallita, ja tällainen toiminta on hyväksyttävä etukäteen.

Kaikki ateria- tai viihdyttämistarjoukset, joihin liittyy matkustamista tai yöpyminen, edellyttävät esihenkilösi ennakkohyväksyntää.

Älä koskaan ota vastaan lahjoja tai viihdyttämispalveluita virallisen tarjous-, haku- tai kilpailutusprosessin aikana.

YLEISET LAHJOJA KOSKEVAT OHJEET

- Oltava arvoltaan vähäinen
- Ei saa olla käteistä tai käteiseen rinnastettavaa
- Oltava satunnaista
- Täydentää kohtuullisesti katsottavalla tavalla liikesuhdetta
- Yhdenmukainen paikallisten liiketoiminta- ja alakohtaisten käytäntöjen kanssa
- Ei saa vastaanottajaa tuntemaan velvollisuutta tai antamaan velvollisuuden vaikutelmaa
- Ei riko paikallista lakia tai vastaanottajan yrityksen käytäntöjä
- On saanut kaikki tarvittavat sisäiset hyväksynyt, joita voidaan vaatia

Lue lisätietoja Bungen [lahja- ja edustamiskäytännöstä](#). Sinun on käytettävä Bungen [lahjoista ja viihdyttämisestä ilmoittamisen työkalua](#), jotta saat ennakkohyväksynnän kaikille lahjoille tai viihdyttämispalveluille, joita aiot tarjota tai vastaanottaa.

Huomaa: On muitakin näkökohtia, jotka koskevat lahjojen ja viihdyttämispalveluiden tarjoamista valtion virkamiehille. Näitä käsitellään kohdassa [Keskiössä liikekumppanimme – Lahjonnasta ja korruptiosta kieltäytyminen](#).

KESKIÖSSÄ LIIKEKUMPPANIMME

Turvallisten ja korkealaatuisten tuotteiden ja palvelujen tarjoaminen

Muiden kohtelevminen oikeudenmukaisesti

Kilpaileminen reilusti

Lahjonnasta ja korruptiosta kieltäytyminen

Liiketoiminnan harjoittaminen kansainvälisesti

Turvallisten ja korkealaatuisten tuotteiden ja palvelujen tarjoaminen

Meidän on aina varmistettava, että tuotteemme ja palvelumme täyttävät korkeimmat laatu- ja turvallisuusstandardit. Noudatamme sovellettavia tuoteturvallisuutta ja terveyttä koskevia lakeja säilyttääksemme asiakkaidemme luottamuksen.

Muiden kohtelevminen oikeudenmukaisesti

Asiakkaiden kohtelevminen oikeudenmukaisesti

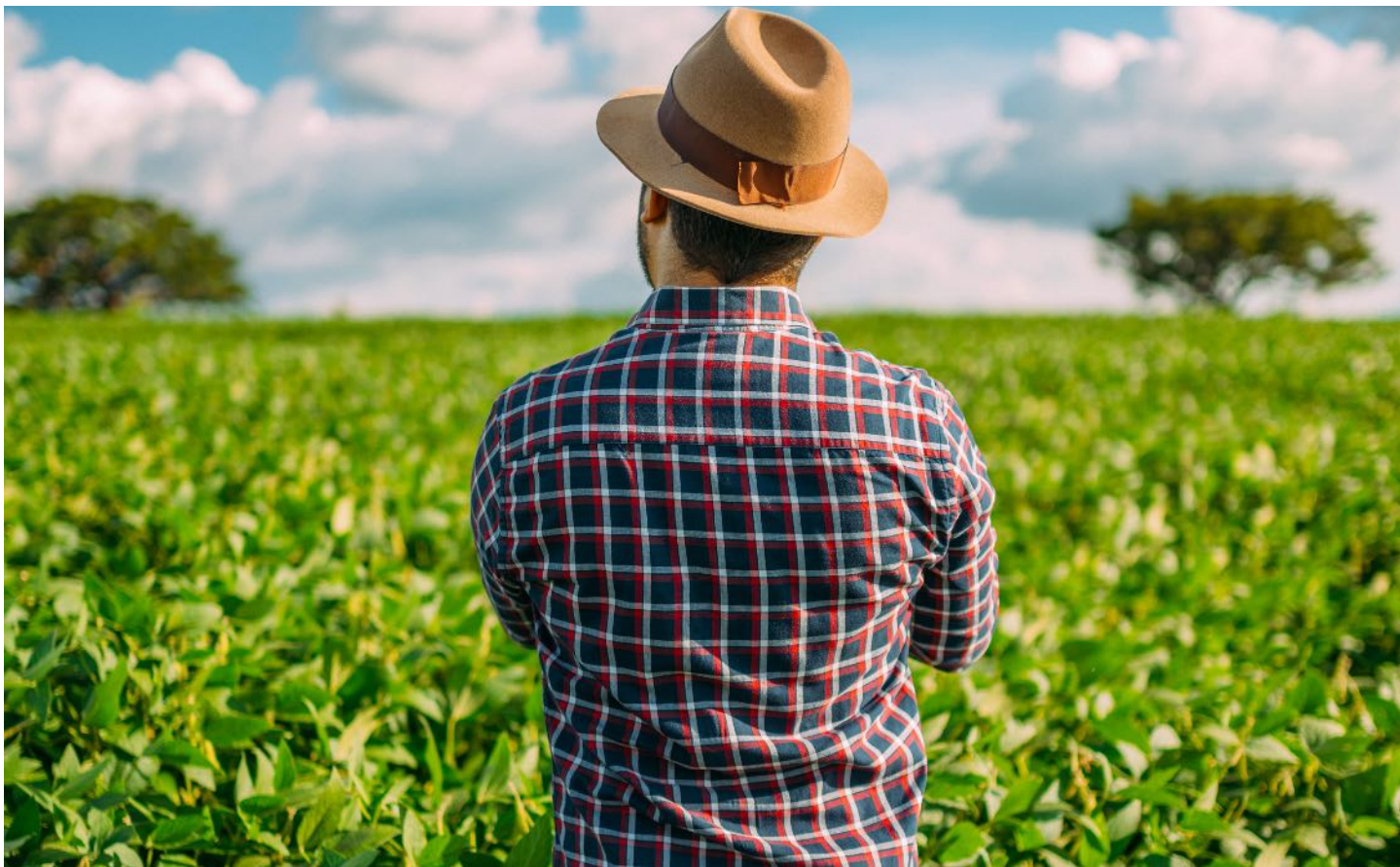
Maineemme perustuu kunkin työntekijän toimintaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa asiakkaidemme kanssa. Bunge on sitoutunut kohtelevmaan asiakkaita eettisesti, oikeudenmukaisesti ja kaikkien sovellettavien lakien mukaisesti. Kaikkien tuotteita ja palveluita koskevien lausuntojen tulisi olla oikeudenmukaisia, tosiasioihin perustuvia ja kattavia. Arvostamme liikesuhteitamme emmekä saa koskaan pettää tai johtaa harhaan nykyisiä tai potentiaalisia asiakkaita.

Tavarantoimittajien valitseminen

Uskomme liiketoiminnan harjoittamiseen sellaisten kolmansien osapuolten kanssa, jotka soveltavat toiminnassaan tämän ohjeiston ja Bungen käytäntöjen mukaisia periaatteita, mukaan lukien ihmisoikeuksiin ja ympäristökysymyksiin liittyvät käytännöt. Luotamme siihen, että tavarantoimittajat, urakoitsijat ja konsultit auttavat meitä saavuttamaan tavoitteemme. Heidän pitää voida olla varmoja siitä, että heitä kohdellaan eettisesti.

Tarjoamme mahdollisille kolmansille osapuolille oikeudenmukaisia tilaisuuksia kilpailla liikesuhteesta kanssamme.

Lisätietoja on [kolmansien osapuolten riskienhallintakäytännössä](#).

Kilpaileminen reilusti

Bungen toimintaan sovelletaan kilpailulakeja useimmissa maissa, joissa harjoitamme liiketoimintaa. Meidän on kilpailtava rehellisesti ja noudatettava soveltuvia lakeja. Menestysksemme kannalta on ratkaisevan tärkeää, että emme koskaan ryhdy sellaisiin toimiin, jotka voisivat heikentää Yrityksemme mainetta korkeiden standardien noudattamisen ja eettisen käyttäytymisen suhteen.

Asiattomien sopimusten välttäminen

Bungen käytäntönä on noudattaa täysin sovellettavia kilpailu- ja kartellinkieltolakeja lainkäyttöalueilla, joilla toimimme.

- Ole varovainen kaikissa tilanteissa, joissa olemme vuorovaikutuksessa Bungen kilpailijoiden kanssa, kuten alan konferensseissa tai ammattijärjestöjen tapahtumissa.
- Älä tee kilpailijoiden kanssa virallisia tai epävirallisia sopimuksia, jotka voivat estää tai rajoittaa laittomasti liiketoimintaa, olivatpa ne menestyskekkäitä tai eivät.
  - Esimerkkejä tällaisesta toiminnasta ovat, näihin kuitenkin rajoittumatta, muun muassa hinnoista sopiminen, tuotannon rajoittaminen, tarjousten peukalointi ja markkinoiden, alueiden tai asiakkaiden jakaminen.
- Vältä kaikkia sellaisia sopimuksia, jotka niputtavat tuotteita tai

palveluita asiattomasti, vahvistavat jälleenmyyntihinnat tai boikotoivat tiettyjä asiakkaita.

Sopimusten ei tarvitse olla muodollisia tai kirjallisia ollakseen laittomia. Epäviralliset ”kättä päälle -sopimukset” voivat myös rikkoa kilpailulakeja.

Kilpailulait voivat olla monimutkaisia ja vaihdella maittain. Tutustu [kilpailulainsäädännön noudattamisen käsikirjaamme](#) ja ota yhteyttä lakiosastoon, jos sinulla on kysyttävää.

Kilpailuasetelmaan liittyvät tiedot muista toimijoista

On erittäin tärkeää menestyksen kannalta, että Bunge kerää oikea-aikaista tietoa alasta, mukaan lukien tietoja kilpailijoistamme. Tämä käytäntö on asianmukainen ja sallittu, mutta ota kuitenkin huomioon seuraavat seikat:

- Saamme käyttää **vain** oikeudenmukaisin ja laillisin menetelmin saatuja tietoja.
- Voimme tarkastella **julkisia** tietoja, kuten alan lehtiä, lehdistötiedotteita tai yritysten verkkosivustoja.

- **Emme** saa vastaanottaa ei-julkista tietoa laittomien tai epäeettisten toimien, kuten juonittelun tai manipuloinnin, kautta.
- **Emme saa koskaan** kolmannen osapuolen avulla hankkia kilpailutietoja, joita ei voida hyväksyä, jos ne kerättäisiin henkilökohtaisesti.

Jos sinulle tarjotaan luottamuksellisia tai omistusoikeudellisia tietoja, jotka on uskoaksesi saatu väärin perustein, ilmoita siitä välittömästi lakiosastolle.

Kilpaileminen reilusti

Kaupankäynnin vaatimustenmukaisuus

Bungen maailmanlaajuinen toiminta edellyttää, että noudatamme asianmukaista huolellisuutta niiden kolmansien osapuolten suhteen, joiden kanssa harjoitamme liiketoimintaa, ja että noudatamme kaikkia sovellettavia kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja määräyksiä, jotka liittyvät kaupankäyntiin sekä tuotteiden, palvelujen ja teknologian maahantuontiin ja vientiin. Nämä määräykset ovat monimutkaisia ja voivat muuttua nopeasti, kun hallitukset sopeutuvat uusiin poliittisiin ja turvallisuutta koskeviin tilanteisiin. Jos työhömmme liittyy kansainvälistä kaupankäyntiä koskevaa vaatimustenmukaisuutta, meidän on ymmärrettävä kaikki työhömmme ja tuotteidemme liikkumiseen sovellettavat lait ja noudatettava niitä. Odotamme tavarantoimittajiemme ymmärtävän tuotteisiinsa sovellettavat lait.

Meidän (ja tavarantoimittajiemme) on toimitettava:

- tarkat tuotekuvaukset
- oikeat tariffi- ja tulliluokittelut
- rahallista arvoa koskevat tiedot
- tarvittaessa alkuperämaailmoitukset kaikista tuotteista, joita tuomme maahan tai viemme maasta.

Lahjonnasta ja korruptiosta kieltäytyminen

Lahjonta ja asiattomat maksupalautukset

Lähes kaikissa maissa on lakeja, jotka kieltävät lahjonnan, korruption ja asiattomien maksupalautusten käyttämisen. Jotkut näistä laeista, kuten Yhdysvaltain ulkomaisia korruptoituneita käytäntöjä koskeva laki (U.S. Foreign Corrupt Practices Act) ja Yhdistyneen kuningaskunnan lahjontalaki (U.K Bribery Act), koskevat myös toimintaa maiden rajojen ulkopuolella. Noudatamme Yhdysvalloissa ja muissa maissa sovellettavia lakeja, jotka on laadittu estämään lahjontaa ja korruptiota. Emme suvaitse korruptiota missään muodossa, ei julkisessa eikä yksityisessä toiminnassa, riippumatta siitä, tarjoavatko, maksavatko, hyväksyvätkö tai pyytävätkö työntekijämme korruptionomaisia suorituksia suoraan vai epäsuorasti kolmansien

osapuolten kautta. Etsimme sellaisia liikekumppaneita – jakelijoita, tavarantoimittajia, konsultteja, edustajia ja muita kolmannen osapuolen palveluntarjoajia – jotka pyrkivät toimimaan ohjeistomme ja muiden sovellettavien käytäntöjen mukaisesti. Kieltäydymme harjoittamasta liiketoimintaa sellaisten kolmansien osapuolten kanssa, jotka rikkovat korkeita standardejamme tai heikentävät arvoja, joita pyrimme edistämään.

Lahjonta tarkoittaa minkä tahansa arvokkaan tarjoamista tai toimittamista liiketoiminnan hankkimiseksi tai ylläpitämiseksi, minkä tahansa liiketoimintaedun saamiseksi tai päätöksiin vaikuttamiseksi.

Meitä koskevat vaatimukset:

- **Emme koskaan saa** tarjota, pyytää, ottaa vastaan tai ilmaista haluamme ottaa vastaan minkäänlaista taloudellista korvausta, jota voidaan pitää lahjuksena, mukaan lukien asiattomat maksupalautukset.
- **Emme koskaan saa** pyytää kolmansia osapuolia antamaan tai tarjoamaan lahjusta puolestamme.
- **Meidän on aina** varmistettava, että Bungea edustamaan valitut kolmannet osapuolet, kuten konsultit, edustajat, huolitsijat, muut logistiikan toimijat ja yhteisyrityskumppanit, tuntevat korruption vastaiset lait ja noudattavat niitä liiketoimintaa harjoittaessaan.
- **Meidän on aina** varmistettava, että asianmukaisen huolellisuuden velvoitetta on noudatettu ennen liikesuhteiden aloittamista kolmansien osapuolten kanssa.

Asiaton maksupalautus (ns. kickback) on summa, joka maksetaan palkkiona liiketoimintajärjestelyjen tekemisestä tai edistämisestä.

Lisätietoja ja ohjeita on [korruptiontorjuntakäytännössä](#) ja [kolmannen osapuolen riskienhallintakäytännössä](#).

Lahjonnasta ja korruptiosta kieltäytyminen

Vuorovaikutus valtion virkamiesten kanssa

Lait, jotka koskevat vuorovaikutusta valtion virkamiesten kanssa, ovat monimutkaisia. Olipa kyse sitten asiakkaista tai sääntelyviranomaisista, meidän pitää osoittaa sitoutumistamme eettisesti kestävään toimintaan – kaikkialla ja joka päivä.

- Meidän on tunnettava ohjeisto, käytäntömme ja erilaiset korruptionvastaiset lait, joita sovelletaan vuorovaikutuksessa valtion virkamiesten kanssa, ja noudatettava niitä.
- Jopa pienten lahjojen tai edullisten aterioiden tarjoaminen valtion virkamiehille tai perheenjäsenille voi olla sopimatonta tai laitonta ja sitä voidaan pitää lahjontana. (Katso lisätietoja kohdasta [Lahjat ja edustaminen](#).)
- Bungelle ja vastuussa olevalle työntekijälle voidaan määrätä ankaria siviili- ja rikosoikeudellisia rangaistuksia ja seuraamuksia korruptionvastaisten lakien rikkomisesta.

Rahanpesun torjunta

Noudatamme kaikkia lakeja, jotka kieltävät rahanpesun tai laittomien tarkoitusten rahoittamisen. Emme saa toteuttaa liiketoimia, joihin liittyy rikollisesta toiminnasta, kuten petoksesta, terrorismista tai huumekaupasta, saatuja varoja. Tällainen toiminta voi rikkoa rahanpesun ja terrorismin vastaisia lakeja.

Ole tietoinen varoitusmerkeistä, joita ovat esimerkiksi käteismaksuja, sopimuksen ulkopuolisille kolmansille osapuolille tehtäviä maksuja tai muita epätavallisia maksuehtoja koskevat pyynnöt. Emme harjoita liiketoimintaa sellaisten henkilöiden tai organisaatioiden kanssa, joiden kohtuudella uskomme harjoittavan rahanpesua tai mitä tahansa prosessia, jolla tällaiset henkilöt tai organisaatiot yrittävät piilottaa laittomia varoja tai saada nämä varat näyttämään laillisilta.

Varmista aina, että Bunge harjoittaa liiketoimintaa hyvämaineisten asiakkaiden tai liikekumppaneiden kanssa laillisissa tarkoituksissa laillisilla varoilla.

Rahanpesusta on kyse, kun henkilöt tai ryhmät yrittävät salata laittoman toiminnan tuottaman hyödyn tai saada laittomien varojensa lähteet näyttämään laillisilta.

Ota yhteyttä lakiosastoon tai GEC-osastoon, jos havaitset maksutapahtuman, joka ei vaikuta oikealta.

Jos sinulla on kysyttävää vuorovaikutuksesta valtion virkamiesten kanssa tai jos havaitset tai epäilet lahjusta / asiatonta maksupalautusta, ota välittömästi yhteyttä lakiosastoon tai GEC-osastoon.

Lisätietoja ja ohjeita on [korruptiontorjuntakäytännössä](#).

Liiketoiminnan harjoittaminen kansainvälisesti

Tuonnin ja viennin käsittely

Noudatamme kaikkia sääntöjä, jotka säätelevät kansainvälistä liiketoimintaamme. Jokaisen meistä, joka osallistuu tavaroiden tai palvelujen tuontiin tai vientiin, tulisi ymmärtää ja noudattaa [taloudellisten pakotteiden noudattamista koskevaa käytäntöämme](#) ja vientiä, jälleenvientiä tai tuontia koskevia lakeja.

Talouspakotteet ja boikotoinnin vastaiset lait

Yrityksemme noudattaa kaikkia sovellettavia talouspakotteita ja boikotoinnin vastaisia lakeja.

Talouspakotteet ovat hallitusten ja kansainvälisten yhteisöjen kohdemailla ja kohdehenkilöille tai -yhteisöille asettamia rajoituksia ja tiettyntyyppisten liiketoimien rajoituksia.

Rajoitettuja toimia ovat muun muassa seuraavat niihin kuitenkin rajoittumatta:

- omaisuuserien siirrot
- rahamaksut
- palvelujen tarjoaminen
- rahoitustoimet
- maastavienti ja maahantuonti
- matkustaminen tiettyihin maihin.

Bunge noudattaa kaikkia sovellettavia rajoituksia riippumatta siitä, missä harjoitamme liiketoimintaa. Meihin sovelletaan myös erityisiä boikotoinnin vastaisia lakeja, jotka kieltävät yrityksiä osallistumasta syrjintään perustuviin kansainvälisiin boikotteihin tai tekemästä niiden kanssa yhteistyötä. Meidän on hylättävä tällaiset pyynnöt, ja niistä on ehkä ilmoitettava sääntelyviranomaisille. Näiden lakien noudattamatta jättäminen voi johtaa ankariin rangaistuksiin, mukaan lukien siviili- ja rikosoikeudelliset rangaistukset ja seuraamukset.

Lisätietoja ja ohjeita on [talouspakotteiden noudattamista koskevassa käytännössä](#).

Jos sinulla on kysyttävää talouspakotteita koskevasta lainsäädännöstä, boikotoinnin vastaisista laeista tai käytännöstä, ota yhteyttä GEC-osastoon.

KESKIÖSSÄ OSAKKEENOMISTAJAT

Tarkka kirjanpito ja tietojen tallennus

Sisäpiirikaupat

Tarkka kirjanpito ja tietojen tallennus

Rehelliset ja tarkat kirjanpitokäytännöt

Meidän on varmistettava, että olemme rehellisiä ja tarkkoja liiketoimintamme jokaisella osa-alueella. Tämä kattaa myös sen, että taloudelliset ja muut tiedot, joita annetaan yleisölle ja viranomaisille eri puolilla maailmaa ovat kattavia, tarkkoja, oikea-aikaisia ja ymmärrettäviä. Jokaisella meistä on oma tehtävämme sen varmistamiseksi, että tämä tärkeä tavoite saavutetaan. Lisäksi osakkeenomistajat luottavat siihen, että huolehdimme tarkasta kirjanpidosta ja tallennamme tiedot oikein. Kirjanpidon ja tallennettujen tietojen on annettava tarkka kuva Yrityksemme toiminnasta ja taloudellisesta asemasta. Työntekijät eivät saa väärentää tai vääristellä minkään liike- tai maksutapahtuman todellista luonnetta. Kaikkien sellaisten liike- tai maksutapahtumien, joita ei ole kirjattu kirjanpitoomme ja arkistoihimme, suorittaminen on ehdottomasti kielletty.

Taloudellisten tietojen ilmoittaminen ja petokset

Yrityksen paikallisen ja konsernitilinpäätöksen on oltava tarkka ja totuudenmukainen. Bungen on toimitettava erilaisia taloudellisia raportteja ja muita tietoja Yhdysvaltain sääntelyviranomaisille sekä muiden lainkäyttöalueiden sääntelyviranomaisille.

- Lähetä tarkat ja ajantasaiset asiakirjat.

- Noudata kaikkia raportointia koskevia lakisääteisiä ja sääntelyvaatimuksia.
- Noudata Bungen sisäisen valvonnan järjestelmää ja sovellettavia kirjanpitovaatimuksia.
- Ilmoita epäilyistä kirjanpitoon tai tilintarkastukseen liittyvistä sääntöjenvastaisuuksista välittömästi.
- Älä koskaan vaaranna perusarvojamme ryhtymällä petoksiin.

Petoksesta on kyse, kun työntekijä väärinkäyttää Yrityksen resursseja tai tarkoituksellisesti salaa, muuttaa, väärentää tai jättää tietoja pois oman tai muiden eduksi.

Epätarkat, puutteelliset tai huonosti ajoitetut tiedot tai raportit voivat johtaa asianosaisten joutumiseen oikeudelliseen vastuuseen sekä kurinpidollisiin toimiin, joista vakavimpana on työsuhteen päättäminen.

Tallennettujen tietojen hallinta

Bungen tallennettuihin tietoihin sovelletaan erilaisia lakeja ja määräyksiä, kuten työterveyttä ja -turvallisuutta koskevia vaatimuksia sekä kirjanpitostandardeja. Bungen tuottamat tiedot muodostavat liiketoimintatietueen riippumatta siitä, miten tietoja ylläpidetään. Työntekijöiden tulee ylläpitää, säilyttää ja tuhota liiketoimintatietueita

[tallennettujen tietojen hallinta- ja säilytyskäytäntömme mukaisesti.](#)

Mitään hallinnassasi olevia asiakirjoja tai tositteita, jotka liittyvät oikeudelliseen menettelyyn tai tutkintaan, ei saa muuttaa, piilottaa tai tuhota, ennen kuin toisin ilmoitetaan. Tätä kutsutaan **säilyttämismääräykseksi**.

Jos sinulla on kysyttävää siitä, onko tietue säilytysmääräyksen alainen, ota yhteyttä lakiosastoon.

Tarkastukset ja tutkinnat

Bunge tekee yhteistyötä ulkopuolisten tarkastajien, tutkijoiden ja viranomaistutkijoiden kanssa, jotka tarkastavat tai käyvät läpi Bungen tuotteet tai toiminnot. Meidän ei pidä koskaan puuttua tai pyrkiä vaikuttamaan mihinkään tutkintaan tai arviointiin.

Ota yhteyttä esihenkilöösi, lakiosastoon tai GEC-osastoon, jos sinulla herää kysymyksiä tarkastuksen tai tutkinnan aikana. Jos viranomaistutkinta suoritetaan, noudata paikallisia toimintaohjeistuksia, mukaan lukien yhteyden ottaminen lakiosastoon mahdollisimman pian ennen jatkamista.

Sisäpiirikaupat

Osa meistä saa todennäköisesti työme kautta sisäpiiritietoa Bungesta, asiakkaista tai liikekumppaneista.

Sisäpiirikauppa tarkoittaa yrityksen arvopapereiden ostamista tai myymistä olennaiseen tietoon perustuen – eli kyseessä on Yritykseen liittyvää tärkeää tietoa, jota yleisö ei vielä tiedä.

Monien maiden lait – ja sisäiset käytäntömme – kieltävät sisäpiirikaupan.

- Luottamuksellisia Yrityksen tietoja ei saa käyttää henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi.
- Lain mukaan et saa käydä kauppaa Bungen arvopapereilla tai pyytää muita käymään tällaista kauppaa, ennen kuin kohtuullinen aika on kulunut siitä, kun olennaiset tiedot on julkistettu esimerkiksi lehdistötiedotteella, yleisön saatavilla olevalla webcast-lähetyksellä tai Yhdysvaltain arvopaperi- ja pörssisääntelyviranomaiselle (SEC) toimitetulla ilmoituksella.

- Tämä koskee kaupankäyntiä toisen yrityksen, jonka kanssa harjoitamme liiketoimintaa, arvopapereilla, jos sinulla on sisäpiiritietoa.
- Sisäpiirikauppaa koskevien lakien rikkominen voi tuottaa sinulle ja Bungelle vakavia seuraamuksia, mukaan lukien merkittävät sakot ja vankeusrangaistukset, jos sisäpiirikauppaa koskevia lakeja rikotaan. Sinuun voidaan kohdistaa myös kurinpitotoimia, joista vakavimpana on työsuhteen päättäminen.

Mitä olennaiset tiedot ja sisäpiiritiedot ovat?

Olennaiset tiedot ovat tietoja, joita järkevä sijoittaja todennäköisesti pitäisi tärkeinä päättäessään, ostaako, myykö vai pitääkö hän omistuksessaan kyseessä olevan yrityksen arvopapereita (esimerkiksi osakkeita, joukkovelkakirjoja, optioita).

Sisäpiiritietoa ei ole julkistettu.

Huomaa: Bungella on kuluttava vähintään kolme täyttä kaupankäyntipäivää siitä, kun tiedot on julkistettu, jotta niitä voidaan pitää julkisina tietoina.

Jos uskot, että sinulla on olennaista tietoa Bungesta tai muusta yrityksestä ja harkitset arvopaperikauppaa, tutustu [sisäpiirikauppaa koskevaan käytäntöömme](#) tai ota yhteyttä lakiosastoon.

Sisäpiirikaupat

Yleisiä esimerkkejä olennaisesta tiedosta ovat:

- tulosarviot tai kannattavuustiedot tai -ennusteet miltä tahansa ajanjaksolta – hyvät tai huonot
- meneillään olevat merkittävät yritysostot, divestoinnit, investoinnit tai toiminnan supistaminen
- merkittävä rahoitustapahtuma, kuten laaja luottojärjestelyn hyödyntäminen tai arvopaperin markkinoille tuonti

- käteisosinkoihin, osakkeiden takaisinostoon tai osakemäärän muutoksiin (splittaus) liittyvät asiat
- merkittävien oikeudenkäyntien, viranomaistutkintojen tai muun oikeudellisen seikan kehittyminen
- merkittävät muutokset johdossa
- merkittävät tiedot uusista tuotteista tai palveluista.

Vihjeiden anto

Sisäpiirikauppoja koskevia lakeja sovelletaan myös olennaisen ei-julkisen tiedon jakamiseen ystävien tai perheen kesken. Pörssikaupankäyntiä koskevien suositusten antamista kutsutaan **vihjeen annoksi**.

Vihjeet katsotaan yhdeksi sisäpiirikaupan muodoksi. Sekä vihjeen antaja että vastaanottaja ovat syyllistyneet rikokseen ja voivat joutua maksamaan huomattavia sakkoja tai suorittamaan vankeusrangaistuksen.

KESKIÖSSÄ YHTEISÖMME

Ympäristö, yhteiskunta ja hallintotapa

Poliittinen toiminta

Ulkoinen viestintä

Maksut yleishyödyllisiin tarkoituksiin

Ympäristö, yhteiskunta ja hallintotapa

Teemme päätöksiä eettisen johtajuuden, vastuuvellisuuden ja hyvän ympäristöhallinnon pohjalta. Tavoitteenamme on olla alallamme johtoasemassa ja kannustaa kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen toimitusketjun jokaisessa vaiheessa pelloilta ruokapöytään.

Välttämättömien viljelykasvien kasvattaminen elintarvike-, rehu- ja polttoainetuotantoon samalla ekosysteemejä suojellen on vaativa tehtävä, jossa eri osatekijät vaikuttavat toisiinsa. Me Bungella uskomme, että hankkimamme hyödykkeet on tuotettava jäljitettävällä ja tarkasti valvotulla tavalla. Me pyrimme suojelemaan metsiä ja biologista monimuotoisuutta, vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, vaikuttamaan myönteisesti yhteiskuntaan ja kunnioittamaan alkuperäiskansojen, työntekijöiden ja paikallisyhteisöjen oikeuksia.

Pyrimme olemaan aktiivinen ja positiivisesti vaikuttava jäsen

jokaisessa yhteisössä, jossa harjoitamme liiketoimintaa, sekä luomaan pitkäaikaisia, molempia osapuolia hyödyttäviä suhteita niissä yhteisöissä, joissa toimimme.

- Torjumme ilmastonmuutosta hiilijalanjäljen huomioon ottavalla päätöksenteolla, joka on integroitu koko organisaatioomme.
- Hyödynnämme teknologiaa, kannustimia ja yhteistyötä alalla toimitusketjumme aiheuttamien metsäkatoriskien lieventämiseksi.
- Kunnioitamme ja ylläpidämme yleismaailmallisia ihmisoikeusnormeja ja epäreilujen työolosuhteiden kieltoja toiminnassamme ja toimitusketjuissamme. Kieltäydymme työskentelemästä sellaisten tahojen kanssa, joiden tiedämme tai epäilemme syyllistyvän ihmisoikeusloukkauksiin, rikkovan korruption vastaisia lakeja tai jotka muuten voisivat vaarantaa Bungen maineen.

- Käytämme ainutlaatuista asemaamme alan globaalina johtajana tuodaksemme kestävä kehityksen mukaisia ja yhteiskunnallisesti vastuullisia ratkaisuja viljelijöille ja asiakkaille koko toimitusketjussamme.
- Toimimme avoimesti ja teemme yhteistyötä sidosryhmiemme ja kumppaneidemme kanssa varmistaaksemme, että edistymme kestävä kehityksen tavoitteissamme ja kohdistamme oikeat resurssit planeettamme kriittisimpiin haasteisiin.

Jokaisella meistä on velvollisuus olla tietoinen Bungen käytännöistä työtä, ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevien normien suhteen ja kunnioittaa kaikkia sovellettavia lakeja ja määräyksiä yhteisöissä, joissa toimimme.

Lisätietoja ja ohjeita on [ympäristövastuukäytännössä](#) ja [työvoimakäytännössä](#).

Poliittinen toiminta

Meillä kaikilla on oikeus tukea haluamaamme poliittista toimintaa omalla ajallamme ja omalla kustannuksellamme. Bunge kuitenkin ehdottomasti kieltää seuraavanlaisen toiminnan:

- Bungen omaisuuden tai resurssien käyttäminen henkilökohtaiseen poliittiseen toimintaan
- poliittisen toiminnan harjoittaminen Bungen puolesta, ellei siihen ole annettu lupaa
- työtoverin pakottaminen tukemaan tiettyä aatetta.

Oma valintasi tukea poliittisia aatteita tai olla tukematta niitä ei vaikuta asemaasi Bungessa eikä mahdollisuuteesi etenemiseen tulevaisuudessa. Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä lakiosastoon tai viranomaisasioiden osastoon.

Ulkoinen viestintä

Tiedotusvälineiden haastattelu- tai tietopyynnöt

Viestinnän yleisön suuntaan on annettava kattava, tarkka ja totuudenmukainen kuva liiketoiminnastamme. Vain nimetyt Yrityksen edustajat saavat jakaa tietoja ja uutisia Bungesta. Emme saa antaa julkisia lausuntoja Bungen puolesta, ellei meitä ole nimetty tiedottajaksi. Jos lehdistön edustaja ottaa sinuun yhteyttä, ota yhteyttä viestintäosastoon.

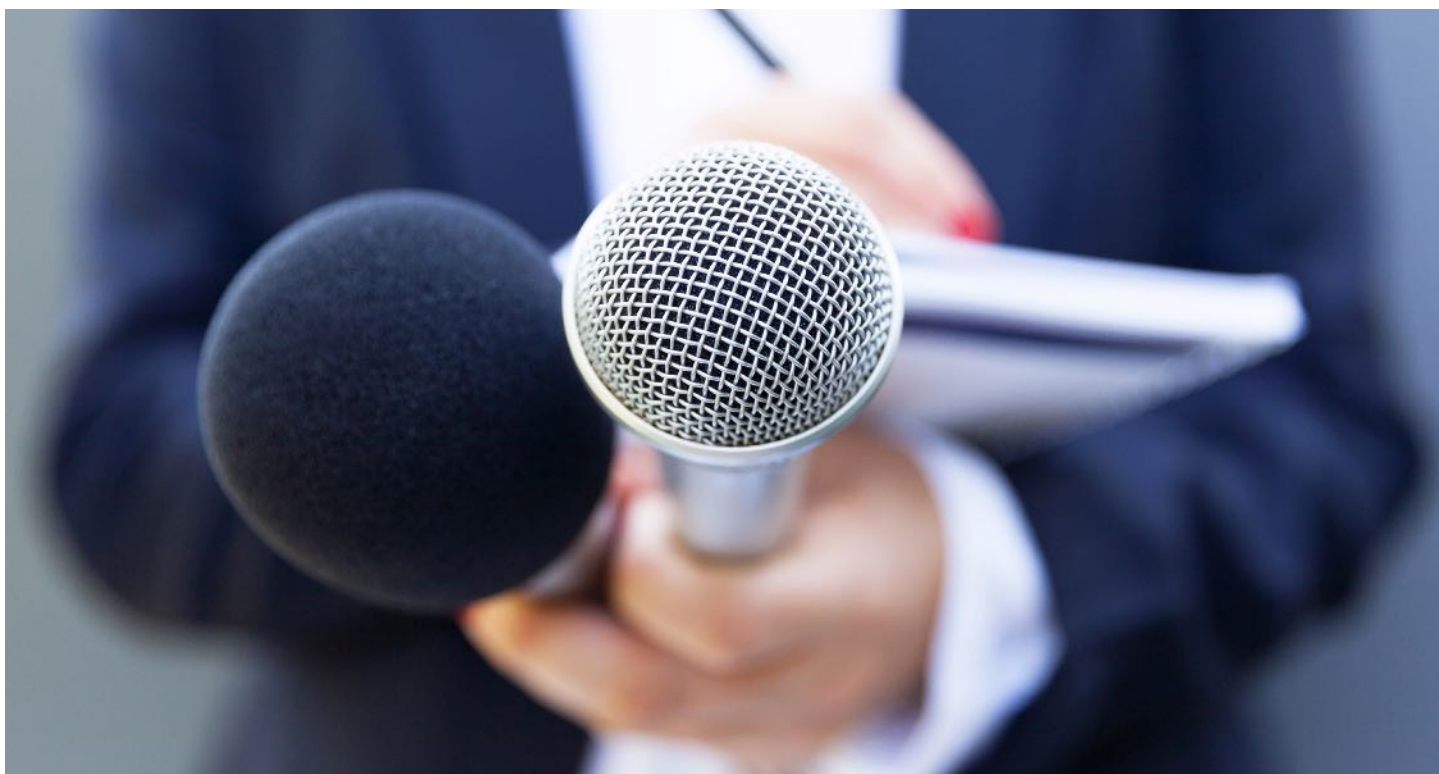
Meitä voidaan pyytää tai voimme itse haluta ilmaista näkemyksemme tai antaa tietoja uutismedialle, julkisissa puheissa tai Bungea tai liiketoimintaamme koskevissa artikkeleissa julkaistavaksi.

Asianmukaisen ja tarkan tiedon leviämisen varmistamiseksi työntekijöiden on keskusteltava kaikesta tällaisesta viestinnästä ensin sijoittajasuhdeosaston, viestintäosaston tai lakiosaston kanssa. Kaikista yhtiön tiedottamiskäytännön mukaisesta tietojen julkistamisesta, mukaan lukien osakkeenomistajille, sijoittajille, analyytikoille ja arvopaperimarkkinoiden sääntelyviranomaisille tehtävistä tiedonannoista, on keskusteltava sijoittajasuhteista vastaavan johtajan kanssa.

Sijoittajien tiedustelut

Samoin sellaisia uutisia, jotka voivat vaikuttaa sijoittajiin tai arvopaperimarkkinoihin, saa julkaista vain nimettyjen Yrityksen edustajien kautta. Jos sijoittaja, arvopaperianalyytikko tai muu taloushallinnon yhteyshenkilö pyytää sinulta tietoja, lähetä kysely sijoittajasuhdeosastolle, vaikka kysely olisi epävirallinen.

Lisätietoja ja ohjeita on [luottamuksellisuutta ja yritystietojen julkistamista koskevassa käytännössä](#).

Maksut yleishyödyllisiin tarkoituksiin

Bunge pyrkii tukemaan niitä yhteisöjä, joissa toimimme, tarjoamalla taloudellista tukea tai luontoislahjoituksia organisaatioille, joiden tehtävät tai toimet ovat Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisia ja keskittyvät ohjelman sisältämiin nälän poistamiseen ja hyvän koulutuksen osaohjelmiin. Yleiset päätökset tukea rahallisesti yleishyödyllisiä tarkoituksia perustuvat useisiin kriteereihin, jotka esitetään [yleishyödyllisiin tarkoituksiin tehtäviä maksuja koskevassa käytännössämme](#).

TUKEA HERÄÄVIIN KYSYMYKSIIN

Global Ethics and Compliance (GEC) -osasto ja vaatimustenmukaisuuden johtaja

Vaatimustenmukaisuuden johtaja ja GEC-tiimin jäsenet ovat päävastuussa eettisen ohjeiston päivittäisestä hallinnoinnista ja valvonnasta. Jos GEC-osaston hyväksyntä on ohjeiston nojalla tarpeen, työntekijöiden tulee konsultoida alueellista GEC-johtajaansa. Kaikkien GEC-johtajien yhteystiedot löytyvät GEC-portaalista. Voit myös ottaa yhteyttä GEC-osastoon osoitteessa BGE.Bunge.Ethics.Compliance@bunge.com.

Lakiosasto

Lakiosasto tekee tiivistä yhteistyötä vaatimustenmukaisuuden johtajan ja GEC-osaston kanssa varmistaakseen, että eettistä ohjeistoa noudatetaan johdonmukaisesti koko Yrityksen laajuisesti ja käytäntöjä ja menettelyjä tuetaan. Kyseessä on lisäresurssi, joka voi auttaa vaatimustenmukaisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Bungen tukipalvelu

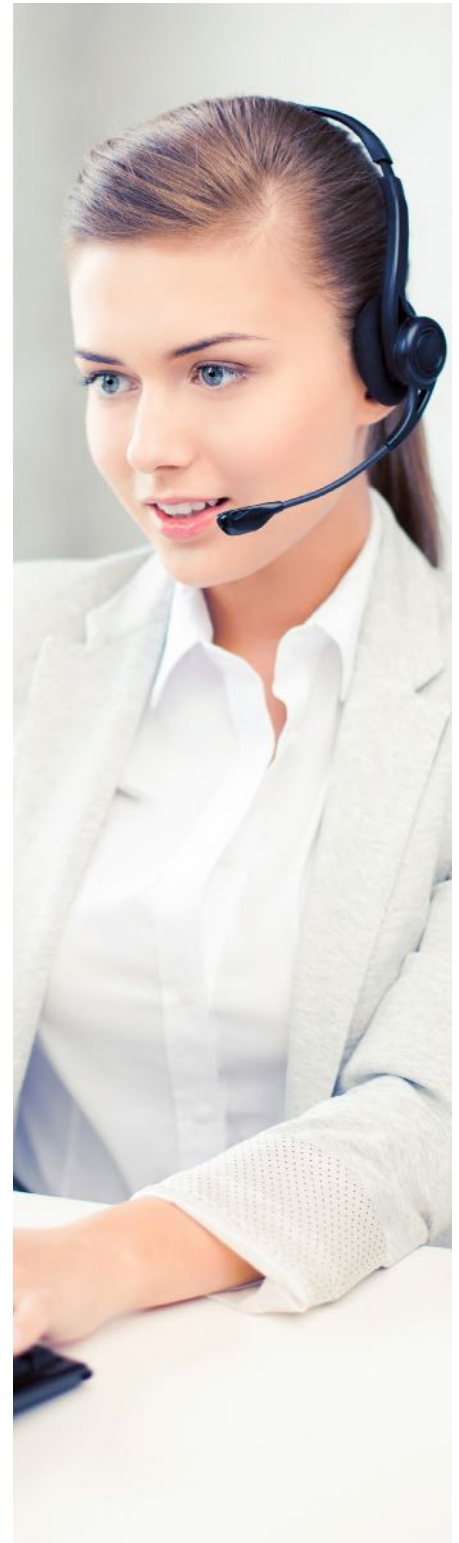
Tukipalvelu on monikielinen ja saatavilla osoitteessa <https://bunge.gan-compliance.com/caseReport> sekä puhelimitse. Luettelo maksuttomista maakohtaisista puhelinnumeroista on

saatavilla osoitteessa <https://bunge.gan-compliance.com/caseReport>.

Riippumaton kolmannen osapuolen palveluntarjoaja tuottaa tukipalvelun omalla henkilökunnallaan, ja palvelu on **käytettävissä 24 tuntia vuorokaudessa 365 päivää vuodessa**. Vaikka ihmisiä kannustetaan tunnistautumaan palvelussa, nimettömät ilmoitukset hyväksytään, jos paikallinen laki sen sallii. Ilmoitukset pidetään mahdollisuuksien mukaan luottamuksellisina, mikä vastaa asianmukaisen tutkinnan ja ratkaisun tarpeen vaatimuksia. Nimettömiin ilmoituksiin vastataan mahdollisuuksien mukaan annettujen tietojen perusteella.

Noudattamisvapautusten julkistaminen

Tämän ohjeiston noudattamisvapautuksia ei odoteta tarvittavan, mutta vapautus voidaan myöntää tietyissä rajoitetuissa olosuhteissa. Tämän ohjeiston noudattamisesta vapauttaminen edellyttää vaatimustenmukaisuuden johtajan tai lakiasiaintohtajan kirjallista ennakkohyväksyntää. Bunge Limitedin johtohenkilöitä tai johtajia koskeva ohjeiston noudattamisvapautus voidaan myöntää vain, jos yhtiön hallitus tai hallituksen valiokunta on hyväksynyt sen, ja tällainen vapautus on julkistettava sovellettavan lain edellyttämällä tavalla.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Alisha uskoo, että hänen esihenkilönsä pyytää häntä tekemään jotain, mikä rikkoo eettistä ohjeistoa. Miten hänen pitäisi vastata?

Jos Alisha ei ole tyytyväinen esihenkilönsä vastaukseen tai hänestä tuntuu epämukavalta puhua esihenkilönsä kanssa, hänen tulisi ilmoittaa huolenaiheensa mille tahansa muulle resurssille, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Jorge työskentelee Bungen soijapapujen jalostuslaitoksella. Hän ontuu selvästi. Osa Jorgen työtovereista pilkkaa häntä teeskentelemällä ontumista ja esittää häntä loukkaavia kommentteja. Jorge on järkyttynyt ja surullinen kohtelusta, jota hän saa näiltä työtovereiltaan. Mitä hänen pitäisi tehdä?

Jorgen tulisi ilmoittaa käyttäytymisestä esihenkilölleen tai muulle resurssille, joka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#). Bunge tutkii Jorgen ilmoituksen ja ryhtyy asianmukaisiin toimiin.

Sulkuventtiili ei toimi eräässä tuotantolaitteessa, ja kestää useita päiviä, ennen kuin varaosaventtiili voidaan asentaa. Gustavon esihenkilö muistutti häntä olemaan varovainen, mutta pyysi häntä kuitenkin jatkamaan laitteen käyttöä, jotta tehdas ei jäisi jälkeen tuotannossa. Gustavon mielestä tämä ei ole hyvä idea. Mitä hänen pitäisi tehdä?

Gustavo on oikeassa. Mikään työtehtävä ei ole niin tärkeä tai kiireellinen, että turvallisuudesta tingittäisiin. Gustavolla on oikeus lopettaa työ, jos hän uskoo, että tilanne on vaarallinen. Gustavon tulisi ilmoittaa tilanteesta toiselle johdon jäsenelle tai muulle resurssille, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

Deborah ja hänen työtoverinsa Martin käyttävät Martinin omaa autoa ja päättävät syödä lounasta ulkona. Martin pysähtyy tankkaamaan ja käyttää Yrityksen luottokorttia polttoaineen maksamiseen. Deborah kyseenalaistaa maksutapahtuman. Martin sanoo, että tämä on vasta toinen kerta, kun hän käyttää Yrityksen luottokorttia polttoaineen ostamiseen. Hän kertoo, että Yritys ”on hänelle velkaa”, koska hän ei voi veloittaa ylityökorvausta viime aikoina tekemistään lisätunneista. Mitä Deborahin pitäisi tehdä?

Bunge luottaa siihen, että sen työntekijät käyttävät Yrityksen resursseja rehellisesti ja oikein. Deborah on oikeassa siinä, että Martinin ei pitäisi käyttää Yrityksen luottokorttia henkilökohtaisiin ostoksiin. Koska Deborah on tietoinen Yrityksen resurssien väärinkäytöstä, hänen pitäisi ilmoittaa siitä. Hänen tulisi ottaa yhteyttä johonkin resurssista, jotka on lueteltu kohdassa [Kysymysten ja huolenaiheiden esiintuominen](#).

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Magda lukee alan blogeja, joissa arvioidaan elintarvikkeita. Yhdessä tietyssä viestissä bloggaaja kritisoi jyrkästi Bungen tuotetta. Magdan mielestä kommentit ovat virheellisiä ja asettavat Bungen huonoon valoon. Hän puolustaa Yritystä omassa blogissaan. Hän uskoo voivansa argumentoida vakuuttavasti, koska hänellä on pääsy sisäiseen tutkimusaineistoon. Onko tämä hyvä tapa Magdan hoitaa tilanne?

*Ei. Sisäiset tutkimustulokset ovat luottamuksellista Yrityksen omaisuutta. Kyseessä on omaisuus, jota meidän on suojattava, ei julkaistava verkossa. Magdan pitäisi hoitaa tilanne ottamalla yhteyttä **viestintäosastoon**. Viestintäosaston tiimi määrittää sopivimman vastauksen blogiin ja esittää johdonmukaisen puheenvuoron ja viestin Bungesta ja sen tuotteista.*

Ronaldo siirrettiin äskettäin viljan hissikuljettimen käyttäjäksi lähellä kotikaupunkiaan ja ylennettiin esihenkilöksi. Hänen setänsä omistaa viljelysmaata lähiseudulla, ja Ronaldo sai tietää, että setä myy toisinaan maissia Bungelle. Ronaldo on huolissaan siitä, että nämä liiketoimet voivat aiheuttaa eturistiriidan hänen uudessa työroolissaan Bungella. Mitä hänen pitäisi tehdä?

*Ronaldolla on pätevä huolenaihe, joten hänen pitäisi saattaa tilanne **esihenkilönsä, lakiosaston tai GEC-osaston tietoon ja ilmoittaa siitä eturistiriidan julkistamistyökalulla**. Ronaldolla ei ehkä ole varsinaista eturistiriitaa, mutta jopa eturistiriidan vaikutelmalla on merkitystä, ja siitä olisi ilmoitettava. Usein mahdollisia eturistiriitoja voidaan hallita asianmukaisella ilmoituksella. Tässä tilanteessa Ronaldo voidaan siirtää pois ostopäätöksistä, jotka liittyvät hänen setänsä maatilaan. Muista, että mahdollinen eturistiriitatilanne ei välttämättä ole ohjeistomme vastaista, mutta sellaisen ilmoittamatta jättäminen on.*

Joanna työskentelee hankintaosastolla ja hyväksyy ja järjestää toimittajien tarjouksia. Joannan veli omistaa yhden tarjouksia tekevästä yrityksestä, mutta kukaan Bungessa ei ole tietoinen suhteesta. Joanna harkitsee hylkäävänsä kaksi tarjousehdotusta, vaikka ne ovat hinnaltaan matalampia kuin hänen veljensä yrityksen tarjous. Hänen uskollisuutensa perheelle on ristiriidassa uskollisuuteen Bungelle. Mitä Joannan pitäisi tehdä?

*Joannan on ilmoitettava asiasta **esihenkilölleen, lakiosastolle tai GEC-osastolle ja raportoitava siitä eturistiriidan julkistamistyökalulla**, ja hänen on jäävättävä itsensä tarjousten käsittelyprosessista. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus työskennellä Bungen hyväksi.*

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Tavarantoimittaja tarjoaa Seanille kaksi lippua jalkapallon maailmanmestaruuskisoihin. Sama tavarantoimittaja neuvottelee parhaillaan suuren sopimuksen uusimisesta Bungen kanssa. Sean ilmoittaa asiasta esihenkilölleen, ja he päättävät, että Seanin pitäisi kieltäytyä lahjasta. Toimiko Sean oikein?

Kyllä. Sean pyysi ohjeistusta esihenkilöltään ennen kuin otti vastaan tämän lahjan, jolla on vähäistä suurempi arvo. Se oli oikea lähestymistapa tilanteeseen. Lisäksi koska Bunge neuvottelee parhaillaan sopimuksen uusimisesta tavarantoimittajan kanssa, toimittajan tarjousta voidaan pitää yrityksenä vaikuttaa tulokseen ja kyseessä on ehdottomasti eturistiriita.

Bungelle työskentelevää Azizia lähestyy hänen opiskeluaikainen ystävänsä Khai, joka työskentelee kilpailijalle. Khai ehdottaa yhteistä strategiaa myynnin lisäämiseksi jakamalla alueet etupiireihin. Pitäisikö Azizin suostua Khain suunnitelmaan?

*Ei. Asiakkaiden tai maantieteellisten alueiden jakaminen etupiireihin rikkoo kilpailulakeja lähes kaikilla lainkäyttöalueilla, eikä Bunge salli sitä. Jos kilpailija joskus aloittaa keskustelun alueiden jakamisesta etupiireihin, lopeta keskustelu välittömästi. Ilmoita **lakiosastolle** välittömästi kaikista yrityksistä keskustella mistä tahansa, mikä ei näytä olevan reilun kilpailun periaatteen mukaista.*

Cheng on tehtaanjohtaja Bungen ruokaöljyn jalostuslaitoksella, jossa sama kunnallinen terveystarkastaja vierailee säännöllisesti. Tarkastaja havaitsi toiminnassa puutteita ja uhkasi sulkea tehtaan, ellei Cheng suorita pientä käteismaksua. Cheng on huolissaan tuotannon katkoksista. Koska summa on pieni, voiko hän suorittaa maksun laitoksen toiminnan turvaamiseksi?

*Ei. Cheng saattaa luulla auttavansa Yritystä välttämällä tuotantokatkoksia tehtaalla. Minkä tahansa arvokkaan asian antamista terveystarkastajalle näissä olosuhteissa pidettäisiin kuitenkin lahjuksena, koska maksun tarkoituksena oli vaikuttaa tarkastajan tekemään laitoksen arviointiin. Cheng ei saa suorittaa maksua – ja hänen tulee ottaa välittömästi yhteyttä **lakiosastoon** tai **GEC-osastoon**.*

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Adriana huomaa pienen vuodon alueellaan käytettävässä liuotinastiassa. Astia kuljetetaan pian toiseen paikkaan. Hän päättää, ettei se ole hänen ongelmansa enää huomisen jälkeen, joten hän jättää puuttumatta asiaan. Onko Adrianan päätös oikea?

Ei. Kun viallista säiliötä kuljetetaan, se voi vuotaa alueilla, joissa se voi aiheuttaa ympäristövaaran. Adrianan tulisi raportoida näkemänsä ja noudattaa asianmukaista toimintaohjeistusta ongelman ratkaisemiseksi.

Natalia saa tilauksen voittoa tavoittelemattomalta järjestöltä, joka pyytää Bungea toimittamaan suuren määrän viljaa kuivuuden äskettäin koettelemaan maahan. Hän huomaa, että tietyt hallitukset kohdistavat maahan maakohtaisia pakotteita. Hän kuitenkin päättää, että voittoa tavoittelemattomalla järjestöllä on oltava erityinen järjestely, joka tekee tästä avustuslähetyksestä laillisen. Hän päättää, että tilauksen toteuttamisen pitäisi olla sallittua. Onko Natalia oikeassa jatkaessaan tilauksen toteutusta?

*Ei. Natalian on noudatettava Bungen talouspakotteiden noudattamista koskevaa käytäntöä, mukaan lukien vaaditut asiakastarkastusmenettelyt, varmistaakseen, että Bunge noudattaa sovellettavaa pakotelainsäädäntöä täysimääräisesti. Ota yhteyttä **Bungen Global Sanctions Compliance** -tiimiin, jos sinulla on kysyttävää.*

Michael tekee inventaariota Bungen viljan kuljetinhississä. Hän huomaa pienen poikkeaman. Sen sijaan, että hän näkisi vaivaa syyn löytämiseksi, hän päättää muokata numeroita niin, että erot näyttäivät katoavan. Onko Michaelin tapa käsitellä havaintonsa hyväksyttävä?

*Ei. Michaelin mielestä on ehkä hyväksyttävää tehdä pieniä muutoksia Yrityksen tallennettuihin tietoihin tai numeroihin, mutta kaikissa Yrityksen tietueissa tietojen on oltava kattavia ja tarkkoja. Michaelin pitäisi yrittää ratkaista poikkeama ja pyytää ohjeita **esihenkilöltään** tai **kontrollerien** osastolta, jos hän ei pysty korjaamaan sitä. Vaikka ei aina ehkä olekaan ilmeistä, että tuottamamme tiedot vaikuttavat Bungen taloudellisiin tietoihin, meillä kaikilla on rooli tämän tärkeän tavoitteen saavuttamisessa.*

Rachel on viestintäpäällikkö Bungella. Hän kirjoittaa lehdistötiedotteita merkittävästä tulevasta yritysostosta. Ennen julkista ilmoitusta hän kannustaa sulhastaan ostamaan niin paljon Bungen osakkeita kuin voi. Jos hän ei kertonut sulhaselleen mitään yksityiskohtia, oliko hänen toimintansa hyväksyttävää?

Ei. Vaikka Rachel ei antanut sulhaselleen kaikkia hallussaan olevia yksityiskohtia, hän tarjosi kuitenkin vihjeen. Rachel käyttää väärin asemaansa ja hänelle annettuja tietoja hyväkseen henkilökohtaisen voiton tavoittelussa.

BUNGE

